

ปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดภาวะเงินเฟ้อในประเทศไทย

Factors Determining the Rate of Inflation in Thailand

ปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดภาวะเงินเฟ้อในประเทศไทย

Factors Determining the Rate of Inflation in Thailand

การศึกษาเฉพาะบุคคลเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

ปีการศึกษา 2553

©2555

พจน์ เลิศนามเชิดสกุล

สงวนลิขสิทธิ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
อนุมัติให้การศึกษาเฉพาะบุคคลเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

เรื่อง ปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดภาวะเงินเฟ้อในประเทศไทย

ผู้วิจัย พชณี เลิศนามเชิดสกุล

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษา

(ดร.อุกฤษฏ์ ตู้จินดา)

ผู้ทรงคุณวุฒิ

(ผศ. ดร.ลักคณา วรศิลป์ชัย)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทิวพร หวังพิพัฒน์วงศ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

14 กุมภาพันธ์ 2555

พจน์ เลิศนามเชิดสกุล, ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, กุมภาพันธ์ 2555, บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

ปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดภาวะเงินเฟ้อในประเทศไทย (34 หน้า)

อาจารย์ที่ปรึกษา: ดร.อุกฤษฏ์ คุ้มจินดา

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดภาวะเงินเฟ้อในประเทศไทย โดยในการศึกษาจะวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ระหว่างดัชนีราคาผู้บริโภค ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ถึงภาวะเงินเฟ้อกับตัวแปรมหภาคที่สำคัญ ได้แก่ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ปริมาณเงินใน ความหมายอย่างกว้าง อัตราแลกเปลี่ยน ค่าใช้จ่ายในภาครัฐ และอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืม โดยศึกษา จากข้อมูลทศวรรษรายปี ระหว่างปีพ.ศ.2540-2553 ในรูปสมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Regression Analysis) โดยการประมาณค่าด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares-OLS)

ผลการศึกษาพบว่า ปริมาณเงินปริมาณเงิน ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ค่าใช้จ่ายใน ภาครัฐ อัตราแลกเปลี่ยนมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับภาวะเงินเฟ้ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และด้านอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม กับภาวะเงินเฟ้ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

Phatchanee Lerdnamcherdsakun. Master of Business Administration, February 2012,
Graduates School, Bangkok University.

Factors Determining the Rate of Inflation in Thailand (34 pp.)

Advisor: Ukrist Tuchinda, Ph.D.

ABSTRACT

The objective of this Independent Study is to study the factors determining the rate of inflation in Thailand. The study analyzed the relationship between the consumer price index, which is the indicator of the situation regarding the rate of inflation, and important variables relating to the macro-economy, i.e. gross domestic product, the money supply (M2), exchange rate, government expenditure and the interest rate. The yearly secondary data was taken from 1997 to 2010, and subsequently analyzed using multiple regression analysis and ordinary least squares method.

The finding indicated that basic gross domestic product, the money supply (M2), exchange rate, government expenditure correlated in the same direction with the rate of inflation at a statistically significant level, in accordance with the set hypothesis. However, the interest rate varied in the opposite direction with the rate of inflation at a statistically significant level, in accordance with the set hypothesis.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาเฉพาะบุคคล เรื่องปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดภาวะเงินเฟ้อในประเทศไทยนี้สำเร็จ ลุล่วงได้ด้วยความกรุณาจากดร.อุกฤษฏ์ ผู้จินดา ที่ได้ให้คำแนะนำและคำปรึกษาเป็นอย่างดี ตลอดจนได้ทำการตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆที่เกิดขึ้น จนทำให้การศึกษาเฉพาะบุคคลนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ผู้จัดทำขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่และทุกคนในครอบครัวที่เป็นกำลังใจสนับสนุน การศึกษาในครั้งนี้ และขอขอบคุณเพื่อนๆปริญญาโท คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจมาโดยตลอด

ท้ายสุดนี้หากมีข้อบกพร่องหรือข้อผิดพลาดประการใด ผู้จัดทำขอภัยเป็นอย่างสูงใน ข้อผิดพลาดนั้นและหวังว่าการศึกษาเฉพาะบุคคลนี้อาจมีประโยชน์แก่ผู้สนใจหรือหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องไม่มากนักน้อย

พัชนี เลิศนามเชิดสกุล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของงานวิจัย	2
ขอบเขตของงานวิจัย	2
สมมติฐาน	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
คำนิยามศัพท์	3
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	
แนวคิดของนโยบายการเงิน	4
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	16
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	
การวิเคราะห์ข้อมูล	22
การรวบรวมข้อมูล	22
แบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา	22
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
การวิเคราะห์ข้อมูล	24
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการศึกษา	26
อภิปรายผล	27
ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้	28
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย	28
บรรณานุกรม	29

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก	
ข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณ	31
ผลการคำนวณค่าสมการถดถอยด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด	33
ประวัติผู้เขียน	34

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1: ข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณ	31
ตารางที่ 2: ผลการคำนวณค่าสมการถดถอยด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด	33

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1: วิเคราะห์ภาวะเงินเฟ้อแบบมีอุปสงค์ส่วนเกิน โดบแบบจำลองIS-LM	9
ภาพที่ 2: ภาวะเงินเฟ้อจากการใช้จ่ายอิสระ	12
ภาพที่ 3: ภาวะเงินเฟ้อที่เกิดจากต้นทุนการผลิต	13

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เศรษฐกิจของแต่ละประเทศนั้นมีความแตกต่างกัน มาตรการบางอย่างใช้ได้ผลกับประเทศหนึ่งแต่เมื่อนำมาใช้กับอีกประเทศหนึ่งอาจไม่ได้ผลดี และในเวลาที่แตกต่างกันผลข้างเคียงที่เกิดขึ้นอาจจะมีมากน้อยแตกต่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการเงิน ทั้งนี้เพราะโครงสร้างทางเศรษฐกิจที่แตกต่างกันจึงเป็นสิ่งที่ยากจะคาดการณ์ได้ ลักษณะที่สำคัญสิ่งแรกก็คือ เศรษฐกิจของประเทศไทยเน้นด้านสินค้าและบริการเป็นเศรษฐกิจที่เล็กและเปิดสัดส่วนของการค้าระหว่างประเทศของไทยเมื่อเทียบกับปริมาณการค้าของโลกแล้วก็เห็นได้ว่า ปริมาณการค้าระหว่างประเทศของไทยมีสัดส่วนที่เล็กมากเมื่อเทียบกับปริมาณการค้าของโลก กล่าวคือเพียงประมาณร้อยละหนึ่งของการค้าของโลกเท่านั้น ราคาสินค้าที่ประเทศส่งออกไม่ว่าจะเป็นสินค้าทางด้านการเกษตรหรืออุตสาหกรรมจึงต้องเป็นไปตามราคาตลาดโลก

ประพันธ์ เสวตนันท์ (2543 , หน้า 300) กล่าวว่า การรักษาเสถียรภาพของระบบเศรษฐกิจเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญยิ่ง ในการที่ประเทศจะมีการพัฒนาความเจริญเติบโตอย่างเหมาะสมและมั่นคง ประเทศใดมีระบบเศรษฐกิจดีมีเสถียรภาพ จะส่งผลให้ประเทศนั้นเจริญรุดหน้าได้อย่างรวดเร็ว แต่ในขณะเดียวกันอัตราการขายตัวทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว นั้น มักจะทำให้เกิดปัญหาภาวะเงินเฟ้อ ซึ่งก็คือภาวะการณ์ที่ระดับสินค้าและบริการโดยทั่วไปสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในระบบเศรษฐกิจมีความเชื่อว่าถ้าอัตราเงินเฟ้อเพิ่มขึ้นแต่เพียงเล็กน้อยเป็นปกติ ก็จะสร้างแรงจูงใจให้แก่ผู้ประกอบการ แต่ถ้าเงินเฟ้อเพิ่มมากขึ้นและผันผวนก็จะสร้างความไม่แน่นอนและก่อให้เกิดปัญหาต่อระบบเศรษฐกิจตามมา ซึ่งในปัจจุบันสภาพสังคม สภาพเศรษฐกิจ ปัจจัยภายในประเทศ และปัจจัยภายนอกประเทศที่ผันแปรไปอาจส่งผลต่ออัตราเงินเฟ้อ สิ่งที่สำคัญเป็นอย่างมาก ในการป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาเงินเฟ้อ คือ การรักษาเสถียรภาพของระดับราคาให้เป็นในทิศทางที่เหมาะสม ทั้งนี้หากระบบเศรษฐกิจของประเทศใด ไม่มีเสถียรภาพของระดับราคาย่อมทำให้ประเทศนั้นเกิดปัญหาภาวะเงินเฟ้อที่รุนแรงขึ้นได้ ส่งผลต่อเสถียรภาพภายในและภายนอกของระบบเศรษฐกิจตามมา โดยเฉพาะค่าครองชีพของประชาชน การกระจายรายได้ รวมทั้งความสามารถในการแข่งขันกับต่างประเทศ เนื่องจากสินค้าออกของไทยจะมีราคาสูงขึ้นเมื่อเทียบกับประเทศที่มีอัตราเงินเฟ้อในระดับต่ำกว่า

การควบคุมปริมาณเงินให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมซึ่งสอดคล้องกับมวลรวมภายในประเทศ จะช่วยส่งเสริมเสถียรภาพของเศรษฐกิจของประเทศ คือปริมาณเงินที่หมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจ

ที่มีความสำคัญ ซึ่งผลการเปลี่ยนแปลงในตัวแปรทางเศรษฐกิจที่สำคัญ คือ การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและภาวะเงินเฟ้อ ดังนั้นการดำเนินนโยบายการเงินอย่างมีประสิทธิภาพเป็นส่วนสำคัญในการควบคุมกลไกทางการเงิน เพื่อให้ประเทศไปสู่เป้าหมายสูงสุดของการพัฒนาประเทศด้วยการทำให้เกิดดุลยภาพภายในและภายนอก ธนาคารกลางจึงใช้เครื่องมือทางการเงินที่มีอยู่หรือพัฒนาขึ้นมาเพื่อควบคุมดูแลปริมาณเงินและแนวทางของการควบคุมอัตราดอกเบี้ยให้บรรลุเป้าหมาย การใช้นโยบายการเงินเพื่อดูแลเสถียรภาพด้านราคาด้านนี้ย่อมมีความผ่อนคลายในยามที่เศรษฐกิจตกต่ำ และเข้มงวดในยามที่เศรษฐกิจมีการขยายตัวเร็ว ซึ่งดูจากภาวะเงินเฟ้อที่เกิดขึ้นอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสมหรือไม่ เกณฑ์ที่เหมาะสมของภาวะเงินเฟ้อจะอยู่ในประมาณร้อยละ 1-5 ต่อปี ซึ่งจะส่งผลดีต่อระบบเศรษฐกิจในการกระตุ้นการบริโภคและการลงทุนทำให้มีการจ้างงานเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นธนาคารแห่งประเทศไทยจะเป็นผู้กำหนดนโยบายทางการเงิน โดยที่มีการตั้งเป้าหมายเงินเฟ้อ (Inflation Targeting) เป็นเป้าหมายขั้นสูงสุด เพื่อมุ่งสร้างเสถียรภาพระดับราคาสินค้า และเมื่ออัตราเงินเฟ้อมีแนวโน้มสูงเกินเป้าหมายที่กำหนดไว้ ธนาคารแห่งประเทศไทยก็จะปรับอัตราดอกเบี้ยระยะสั้นซึ่งมีการทำธุรกรรม เพื่อชะลอการเร่งตัวของอุปสงค์และแรงกดดันด้านราคา การส่งสัญญาณของธนาคารกลางจะทำให้มีการปรับเปลี่ยนนโยบายทางการเงินให้เหมาะสมเพื่อควบคุมหรือแก้ไขปัญหาไม่ให้เกิดความรุนแรงจนเกิดผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวม

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยเห็นว่าอัตราเงินเฟ้อมีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจและเป็นตัวแปรที่สำคัญในการดำเนินนโยบายทางเศรษฐกิจต่างๆเพื่อนำมาพัฒนาประเทศให้มีประสิทธิภาพและทำให้ระบบเศรษฐกิจมีเสถียรภาพ และยังทำให้ระบบเศรษฐกิจของประเทศมีความเจริญเติบโตอย่างมั่นคง

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดภาวะเงินเฟ้อในประเทศไทย

ขอบเขตของงานวิจัย

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) มีลักษณะเป็นข้อมูลรายปี ตั้งแต่ปี พ.ศ.2540 ถึง พ.ศ.2553 ซึ่งแหล่งข้อมูลได้มาจากรายงานเศรษฐกิจของธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักดัชนีเศรษฐกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สมมติฐาน

1. อัตราเงินเฟ้อผันแปรไปในทิศทางเดียวกันกับตัวแปรด้านปริมาณเงินในความหมายอย่างกว้าง ผลผลิตทั้งหมดรวมภายในประเทศ ค่าใช้จ่ายในภาครัฐ อัตราแลกเปลี่ยน
2. อัตราเงินเฟ้อผันแปรไปในทิศทางตรงกันข้ามกับตัวแปรด้านอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงภาวะเงินเฟ้ออันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงปริมาณเงินในความหมายอย่างกว้าง ผลผลิตทั้งหมดรวมภายในประเทศ ค่าใช้จ่ายในภาครัฐ อัตราแลกเปลี่ยนและอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืม
2. เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจศึกษาเกี่ยวกับเรื่องของภาวะเงินเฟ้อในแง่มุมอื่นๆ เช่น ผลกระทบจากภาวะเงินเฟ้อ นโยบายที่ใช้ควบคุมภาวะเงินเฟ้อทั้งนโยบายการเงินและนโยบายการคลัง เป็นต้น

คำนิยามศัพท์

ภาวะเงินเฟ้อ (Inflation) หมายถึง ปรากฏการณ์ที่ระดับราคาสินค้าและบริการทั่วไปสูงขึ้นเรื่อยๆอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลานานๆ หรือการเพิ่มขึ้นของอุปทานเงินตรา หรือภาวะที่ค่าของหน่วยเงินตราลดลงเรื่อยๆ เป็นเหตุให้จำนวนเงินเดียวกันไม่สามารถซื้อของจำนวนเดียวกันได้เมื่อเวลาผ่านไปนานๆ

ดัชนีราคาผู้บริโภค (Consumer Price Index-CPI) หมายถึง ตัวชี้วัดการเปลี่ยนแปลงของระดับราคาสินค้าและบริการที่ซื้อขายโดยผู้บริโภค คำนวณขึ้นมาจากราคาสินค้าขายปลีก สินค้าที่จำเป็นต่อครองชีพ ซึ่งสินค้าเหล่านี้ได้มาจากการสำรวจราคาขายจริงในท้องตลาด แล้วนำมาคำนวณให้น้ำหนักความสำคัญของสินค้า แต่ละกลุ่มแต่ละประเภท ตามสัดส่วนของรายจ่ายในการบริโภคของครัวเรือน ดังนั้นดัชนีราคาผู้บริโภคจึงเป็นที่นิยมอย่างแพร่หลายในการใช้เป็นตัวแทนเปรียบเทียบ ในการคำนวณวัดเงินเฟ้อเนื่องจากมีความสัมพันธ์กับระดับการครองชีพของประชาชน

ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Gross Domestic Product-GDP) หมายถึง ผลรวมของมูลค่าสินค้าและบริการที่ผลิตภายในประเทศในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ซึ่งปกติเป็นช่วงเวลา 1 ปี สินค้าและบริการทุกอย่างมีมูลค่าเป็นตัวเงินทั้งสิ้น ผู้รวบรวมข้อมูลจะใช้ราคาตลาดสินค้าและบริการคูณด้วยจำนวนสินค้าและบริการแต่ละรายการ ซึ่งผลิตภายในประเทศเท่านั้น โดยไม่สนใจว่า คนผู้นั้นจะเป็นคนชาติใดภาษาใด มูลค่าสินค้าและบริการที่ประเมินโดยใช้ราคาตลาดในปีที่ทำการประเมิน เรียกว่า ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศตามราคาตลาด

บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษางานวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเรื่องปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดภาวะเงินเฟ้อในประเทศไทย ผู้ศึกษาได้รวบรวมเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตามลำดับดังต่อไปนี้

แนวคิดของนโยบายการเงิน

ความเป็นมาของนโยบายการเงินในประเทศไทย

ตั้งแต่ช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 ได้มีการตราพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2485 ภายใต้พระราชบัญญัติดังกล่าว ธนาคารแห่งประเทศไทย มีหน้าที่ดำเนินธุรกิจของธนาคารกลาง และหน้าที่อื่นๆ ซึ่งจะกำหนดโดยการตราพระราชกฤษฎีกา ในกฎหมายนี้ถึงแม้มิได้ระบุเรื่องนโยบายการเงินอย่างชัดเจน แต่ก็กำหนดให้คณะกรรมการธนาคารมีอำนาจในการกำหนดอัตราดอกเบี้ยมาตรฐาน ซึ่งเป็นอัตราดอกเบี้ยที่ ธนาคารแห่งประเทศไทย เรียกเก็บจากการเป็นแหล่งเงินกู้แห่งสุดท้าย (Lender of the Last Resort) ของสถาบันการเงิน นอกจากนี้ ยังให้อำนาจธนาคารแห่งประเทศไทย ในการซื้อขายตราสารหนี้และเงินตราต่างประเทศ ตลอดจนให้สินเชื่อแบบมีหลักทรัพย์ค้ำประกันแก่สถาบันการเงิน ซึ่งในเรื่องเหล่านี้ ธนาคารแห่งประเทศไทย มิได้กระทำเพื่อการค้ากำไร ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า กฎหมายมีบทบัญญัติโดยอ้อมให้ ธนาคารแห่งประเทศไทย เป็นผู้ดำเนินนโยบายการเงินอย่างชัดเจน และในทางปฏิบัติ ธนาคารแห่งประเทศไทย จะดำเนินธุรกิจของธนาคารกลาง โดยคำนึงถึง เสถียรภาพทางด้านการเงินและระบบการเงิน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญของการขยายตัวทางเศรษฐกิจในระยะยาว

นโยบายการเงินของไทยแบ่งได้เป็น 3 ช่วงคือ

1) การผูกค่าเงินบาทกับทองคำเงินสกุลอื่นหรือกับตะกร้าเงิน (Pegged Exchange Rate) (ช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 - มิถุนายน 2540) นโยบายนี้เริ่มใช้ตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 เป็นต้นมา โดยช่วงแรกใช้วิธีผูกค่าเงินไว้กับทองคำ ก่อนที่จะเปลี่ยนไปผูกค่าเงินบาทกับเงินสกุลอื่น และเปลี่ยนไปใช้ระบบผูกค่าเงินบาท กับตะกร้าเงินในช่วงพฤศจิกายน 2527 - มิถุนายน 2540 ภายใต้ระบบตะกร้าเงินนี้ ทุนรักษาระดับอัตราแลกเปลี่ยน (Exchange Equalization Fund: EEF) จะเป็นผู้ประกาศและปกป้องค่าเงินบาทเทียบกับดอลลาร์ สหรัฐอเมริกา ในแต่ละวัน ซึ่งในขณะนั้นการมีอัตราแลกเปลี่ยนที่คงที่ช่วยในการสนับสนุนการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืนในระยะยาว

2) การกำหนดเป้าหมายทางการเงิน (Monetary Targeting) (กรกฎาคม 2540 - พฤษภาคม 2543) หลังจากที่ประเทศไทยเปลี่ยนแปลงระบบอัตราแลกเปลี่ยน มาเป็นระบบอัตราแลกเปลี่ยนลอยตัว เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2540 นั้น ประเทศไทยขอรับความช่วยเหลือด้านการเงินจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund: IMF) และได้มีการกำหนด Policy Anchor แบบใหม่ คือ Monetary Targeting ซึ่งกำหนดเป้าหมายทางการเงินอิงกับกรอบการจัดทำโปรแกรมกับกองทุนการเงินระหว่างประเทศ เพื่อให้เกิดความสอดคล้องระหว่างนโยบายการเงิน นโยบายการคลัง และเม็ดเงินจากภาคต่างประเทศ และดูแลการชำระหนี้ และให้ได้ภาพการขยายตัวทางเศรษฐกิจ และระดับราคาตามที่กำหนดไว้ (Ultimate Objectives) จากการประเมินภาพเศรษฐกิจดังกล่าว ธนาคารแห่งประเทศไทยสามารถกำหนดเป้าหมายฐานเงินรายไตรมาสและรายวัน เพื่อใช้เป็นหลักในการบริหารสภาพคล่องรายวัน ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อปรับสภาพคล่องและอัตราดอกเบี้ยในระบบการเงิน มิให้เคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอย่างผันผวนจนเกินไป

3) การกำหนดเป้าหมายเงินเฟ้อ (Inflation Targeting) (23 พฤษภาคม 2543 - ปัจจุบัน) ธนาคารแห่งประเทศไทยได้พิจารณาปัจจัยต่างๆ ในระบบการเงิน ทั้งปัจจุบันและในอนาคตแล้วเห็นว่า การใช้ปริมาณเงินเป็น เป้าหมายจะมีประสิทธิผลน้อยกว่าการใช้เงินเฟ้อเป็นเป้าหมาย เนื่องจากความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณเงินและการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ตั้งแต่ช่วงวิกฤตเศรษฐกิจเป็นต้นมา ไม่มีเสถียรภาพ ดังนั้นเมื่อประเทศไทยออกจากโปรแกรมกองทุนการเงินระหว่างประเทศ ธนาคารแห่งประเทศไทย จำเป็นต้องมีการกำหนด policy anchor ใหม่ ที่เหมาะสมสำหรับประเทศ และเห็นว่ากรอบ Inflation Targeting น่าจะเหมาะสมในการสร้างความน่าเชื่อถือของธนาคารกลางและนโยบายการเงินอีกครั้ง การดำเนินนโยบายการเงิน ในกรอบ Inflation Targeting นั้น ธนาคารแห่งประเทศไทย อาศัยอำนาจผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย ในการแต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายการเงินชุดแรกขึ้น เมื่อวันที่ 5 เมษายน 2543 โดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิเป็นกรรมการ ร่วมกับผู้บริหารระดับสูงของธนาคารแห่งประเทศไทย รวมจำนวน 9 ท่าน ในการกำหนดทิศทางนโยบายการเงินของประเทศ เพื่อรักษาเสถียรภาพของระดับราคา ตลอดจนพัฒนากรอบ Inflation Targeting ให้เหมาะสมกับประเทศไทย ปัจจุบันคณะกรรมการนโยบายการเงินมีกรรมการทั้งหมด 7 ท่าน โดย 4 ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกทั้งนี้ เมื่อวันที่ 3 มีนาคม 2551 พระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551 ได้ประกาศใช้ โดยให้มีการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายและความรับผิดชอบอย่างชัดเจน เพื่อให้เหมาะสมกับการดำเนินภารกิจของธนาคารกลางในการดำรงไว้ซึ่งเสถียรภาพทางการเงิน

เสถียรภาพของระบบสถาบันการเงิน และระบบการชำระเงิน

เสถียรภาพด้านราคา

พันธกิจหลักของธนาคารแห่งประเทศไทย คือ การดูแลให้ระบบเศรษฐกิจมีเสถียรภาพด้านราคา ซึ่งหมายถึง การมีอัตราเงินเฟ้อที่อยู่ในระดับต่ำและไม่ผันผวน (Low and Stable Inflation) ซึ่งจะช่วยเอื้อต่อการตัดสินใจและวางแผนการบริโภค การผลิต การออม และการลงทุนของภาคเอกชน และช่วยสนับสนุนการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ รวมทั้งการจ้างงานอย่างยั่งยืนในระยะยาว เนื่องจากอัตราเงินเฟ้อที่อยู่ในระดับต่ำและไม่ผันผวนจะช่วยรักษาอำนาจซื้อของผู้บริโภคและผู้ออม รักษาขีดความสามารถในการแข่งขันด้านราคาของภาคธุรกิจทั้งในและต่างประเทศ ลดความผันผวนของอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง (Real Interest Rate) สร้างบรรยากาศที่ดีให้กับระบบเศรษฐกิจโดยรวม เนื่องจากช่วยลดความไม่แน่นอน ซึ่งเป็นปัจจัยลบต่อการวางแผนและตัดสินใจในการบริโภคและการลงทุนของภาคเอกชน

การกำหนดเป้าหมายของนโยบายการเงิน

ธนาคารแห่งประเทศไทยดำเนินนโยบายการเงินภายใต้กรอบเป้าหมายเงินเฟ้อแบบยืดหยุ่น (Flexible Inflation Targeting) มาตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2543 ซึ่งหมายความว่า ธนาคารแห่งประเทศไทย ไม่ได้ให้ความสำคัญกับการดูแลอัตราเงินเฟ้อเพียงอย่างเดียว แต่ ธนาคารแห่งประเทศไทย ยังให้ความสำคัญกับการดูแลการขยายตัวทางเศรษฐกิจ รวมทั้งเสถียรภาพด้านอื่นๆ อาทิ ภาคธุรกิจ ภาคครัวเรือน ภาคสถาบันการเงิน และตลาดการเงินด้วย

เป้าหมายเงินเฟ้อตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2543 จนถึงปี 2551

1) ใช้อัตราเงินเฟ้อพื้นฐาน (Core Inflation) เป็นเป้าหมายในการดำเนินนโยบายอัตราเงินเฟ้อพื้นฐาน หมายถึง อัตราการเปลี่ยนแปลงเมื่อเทียบกับระยะเดียวกันปีก่อนของดัชนีราคาผู้บริโภค (Consumer Price Index: CPI) ที่หักราคาสินค้าในหมวดอาหารสดและพลังงานออก โดยมีเหตุผลมาจากการที่ราคาสินค้าในกลุ่มที่หักออกดังกล่าว อาทิ ข้าว ผลิตภัณฑ์จากแป้ง เนื้อสัตว์ ผัก ผลไม้ ค่าไฟฟ้า ก๊าซหุงต้มและน้ำมันเชื้อเพลิง มีความผันผวนมากในระยะสั้นอันเกิดจากปัจจัยภายนอกที่อยู่นอกเหนือความสามารถในการควบคุมของนโยบายการเงิน ดังนั้น หากยังคงรวมอยู่ในเป้าหมายอาจจะทำให้ต้องปรับเปลี่ยนนโยบายการเงินบ่อยครั้งและอาจจะเป็นการซ้ำเติมเศรษฐกิจให้เลวลงไปอีกได้ เช่น กรณีที่ราคาสินค้าหมวดอาหารสดและพลังงานสูงขึ้น ซึ่งส่งผลกระทบต่อกำลังซื้อของประชาชนอยู่แล้ว หากมีการดำเนินนโยบายการเงินอย่างเข้มงวด โดยการขึ้นอัตราดอกเบี้ย เพื่อทำให้อัตราเงินเฟ้อลดลง จะมีผลทำให้การอุปโภคบริโภคยิ่งลดลง และกลายเป็นการซ้ำเติมการขยายตัวของเศรษฐกิจให้เลวลงมากขึ้น กล่าวโดยสรุปคือ การหักราคาสินค้าในกลุ่มดังกล่าวออกจะช่วยลดความผันผวนของอัตราเงินเฟ้อ สะท้อนแรงกดดันด้านราคาที่แท้จริง (Underlying Inflation) ที่มาจากด้านอุปสงค์หรือส่วนของ Second-round Effect ได้ดีขึ้น ในขณะเดียวกัน ความผันผวนที่น้อยลงช่วยลดการปรับเปลี่ยนนโยบายการเงินบ่อยเกินความจำเป็น

อย่างไรก็ดี แม้ว่าจะหักราคาสินค้าหมวดอาหารสดและพลังงานออกก็ตาม แต่ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงของระดับราคาในภาพรวม (General Price Level) ก็ยังสามารถสะท้อนได้จากอัตราเงินเฟ้อพื้นฐานที่คิดเป็นสัดส่วนประมาณ 3 ใน 4 ของดัชนีราคาผู้บริโภค (Consumer Price Index) นอกจากนี้ จากข้อมูลในอดีตพบว่าในระยะยาวอัตราเงินเฟ้อทั่วไปและอัตราเงินเฟ้อพื้นฐานจะเคลื่อนไหวไปด้วยกัน แม้ว่าในระยะสั้นอาจมีความแตกต่างกันบ้าง ดังนั้น การดูแลรักษาเสถียรภาพด้านราคาโดยการใช้อัตราเงินเฟ้อพื้นฐานเป็นเป้าหมาย จะเท่ากับเป็นการดูแลรักษาเสถียรภาพของอัตราเงินเฟ้อทั่วไปด้วย ซึ่งหมายถึงการดูแลให้ราคาสินค้าและบริการที่เกี่ยวข้องกับค่าครองชีพของประชาชนมีเสถียรภาพในระยะยาว

2) ใช้ช่วงร้อยละ 0-3.5 ต่อปี เป็นเป้าหมาย โดยคำนึงถึง ความสามารถในการปรับตัวของประชาชนในกลุ่มต่าง ๆ ในระบบเศรษฐกิจต่อการเปลี่ยนแปลงของระดับราคา โดยเฉพาะกลุ่มผู้เกษียณอายุที่พึ่งพารายได้จากดอกเบี้ยเงินฝากเป็นหลัก กลุ่มผู้มีเงินเดือนประจำ รวมไปถึงกลุ่มผู้ใช้แรงงานที่มีอำนาจต่อรองค่าจ้างค่อนข้างต่ำ เพราะอาจได้รับผลกระทบหากระดับของเงินเฟ้อที่เป็นเป้าหมายสูงเกินไป เนื่องจากรายได้มักจะเพิ่มขึ้นไม่ทันกับอัตราเงินเฟ้อ ซึ่งจะทำให้อำนาจซื้อลดลง ความสอดคล้องกับอัตราเงินเฟ้อของประเทศคู่ค้าคู่แข่งสำคัญของไทย เพราะการรักษาอัตราเงินเฟ้อของไทยให้สอดคล้องกับอัตราเงินเฟ้อของประเทศคู่ค้าคู่แข่งจะช่วยรักษาความสามารถแข่งขันด้านราคาในการส่งออกของประเทศไทยได้ โดยในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา (2542 – 2551) อัตราเงินเฟ้อของประเทศคู่ค้าคู่แข่งสำคัญของไทยเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณร้อยละ 1.8

3) ใช้อัตราเงินเฟ้อพื้นฐานเฉลี่ยรายไตรมาสเป็นเป้าหมาย เนื่องจากโดยปกติ อัตราเงินเฟ้อรายเดือนมักมีความผันผวนสูง การเฉลี่ยเป็นรายไตรมาสจึงช่วยให้เห็นพัฒนาการของเงินเฟ้อได้ดีขึ้น นอกจากนี้ ยังช่วยให้ ธนาคารแห่งประเทศไทย และประชาชนสามารถตรวจสอบได้เร็วว่าการเฉลี่ยเป็นรายปีหรือระยะเวลาที่นานกว่านั้น หากเงินเฟ้อมีแนวโน้มจะหลุดจากเป้าหมาย รวมทั้งยังสอดคล้องกับประมาณการจากแบบจำลองเศรษฐกิจมหภาค รายไตรมาสที่คณะกรรมการฯ ใช้เป็นเครื่องมือประกอบการกำหนดนโยบายคณะกรรมการนโยบายการเงินมีความเห็นว่าเป้าหมายอัตราเงินเฟ้อพื้นฐานที่ร้อยละ 0-3.5 มีความเหมาะสมกับภาวะเศรษฐกิจของไทย และการที่กำหนดเป็นช่วง (Range) และมีขนาดกว้างพอสมควร ก็เพื่อที่จะช่วยให้การดำเนินนโยบายการเงินมีความยืดหยุ่นและสามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นในช่วงสั้นๆ (Temporary economic shocks) ซึ่งช่วยลดความจำเป็นที่คณะกรรมการฯ จะต้องปรับเปลี่ยนนโยบายการเงินบ่อยครั้ง ซึ่งหมายถึงการลดความผันผวนของอัตราดอกเบี้ย ส่งผลให้ระบบเศรษฐกิจและการเงินของประเทศไทยดำเนินไปได้อย่างราบรื่น

เป้าหมายเงินเฟ้อปี 2552

พระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551 กำหนดกรอบในการดำเนินงานด้านนโยบายการเงินของประเทศไทยไว้อย่างชัดเจนในมาตราที่ 28/8 โดยระบุว่า “ภายในเดือนธันวาคมของทุกปี ให้คณะกรรมการนโยบายการเงินจัดทำเป้าหมายของนโยบายการเงินในปีถัดไป เพื่อเป็นแนวทางให้แก่รัฐและ ธนาคารแห่งประเทศไทย ในการดำเนินการใด ๆ เพื่อดำรงไว้ซึ่งเสถียรภาพด้านราคา โดยทำความตกลงร่วมกับรัฐมนตรี และให้รัฐมนตรีเสนอเป้าหมายของนโยบายการเงินที่ได้ทำความตกลงร่วมกันต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติ เมื่อได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีแล้ว ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา” ด้วยเหตุนี้ คณะกรรมการนโยบายการเงิน และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังจึงได้พิจารณาทบทวนความเหมาะสมของเป้าหมายเงินเพื่อปี 2552 ร่วมกันอย่างรอบคอบ โดยคำนึงถึงประเด็นสำคัญต่าง ๆ และได้เห็นชอบร่วมกันที่จะเสนอเป้าหมายอัตราเงินเฟ้อใหม่โดย ใช้อัตราเงินเฟ้อพื้นฐานเฉลี่ยรายไตรมาสเช่นเดิมเพื่อสร้างความต่อเนื่องในการดำเนินนโยบาย ปรับช่วงของเป้าหมายให้แคบลงไว้ที่ร้อยละ 0.5-3.0 ต่อปี ทั้งนี้ ได้ปรับขอบล่างให้สูงกว่าศูนย์เพื่อลดโอกาสของการเกิดภาวะเงินฝืด ขณะเดียวกันปรับขอบบนลงให้เท่ากับที่ปรับขอบล่างขึ้น เพื่อไม่ส่งสัญญาณว่าจุดยืนของนโยบายการเงินจะเปลี่ยนแปลง ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติเป้าหมายดังกล่าวเมื่อวันที่ 1 กันยายน 2552

เป้าหมายเงินเพื่อปี 2553

คณะกรรมการนโยบายการเงินและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเห็นชอบร่วมกันที่จะยังคงใช้อัตราเงินเฟ้อพื้นฐานเฉลี่ยรายไตรมาสที่ร้อยละ 0.5-3.0 ต่อปี เป็นเป้าหมายเงินเพื่อปี 2553 ต่อเนื่องจากปี 2552 โดยเห็นว่ามีความเหมาะสมและจะสนับสนุนการขยายตัวของเศรษฐกิจอย่างมีเสถียรภาพได้ดี เนื่องจาก อัตราเงินเฟ้อที่ต่ำและไม่ผันผวน (Low and stable) จะมีส่วนสำคัญยิ่งที่ช่วยเอื้อให้เศรษฐกิจเติบโตได้อย่างยั่งยืนในระยะยาว เป้าหมายอัตราเงินเฟ้อที่วางไว้สอดคล้องกับอัตราเงินเฟ้อของประเทศคู่ค้าคู่แข่ง ซึ่งจะช่วยรักษาความสามารถในการแข่งขันด้านราคาของสินค้าส่งออกของไทย เป้าหมายเงินเพื่อปีต่ำช่วยสร้างความมั่นใจให้แก่ภาคธุรกิจที่จะสามารถตัดสินใจวางแผนบริโภคและลงทุนได้อย่างมั่นใจ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติเป้าหมายดังกล่าวเมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2552

เป้าหมายเงินเพื่อปี 2554

คณะกรรมการนโยบายการเงิน และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเห็นชอบร่วมกันที่จะยังคงใช้อัตราเงินเฟ้อพื้นฐานเฉลี่ยรายไตรมาสที่ร้อยละ 0.5 -3.0 ต่อปี ซึ่งเป็นเป้าหมายเงินเพื่อต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี 2552 โดยเห็นว่ายังคงเป็นเป้าหมายที่มีความเหมาะสมในการช่วยสนับสนุนให้เศรษฐกิจไทยมีเสถียรภาพและเติบโตได้อย่างยั่งยืนในระยะต่อไป ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติเป้าหมายดังกล่าวเมื่อวันที่ 21 ธันวาคม 2553

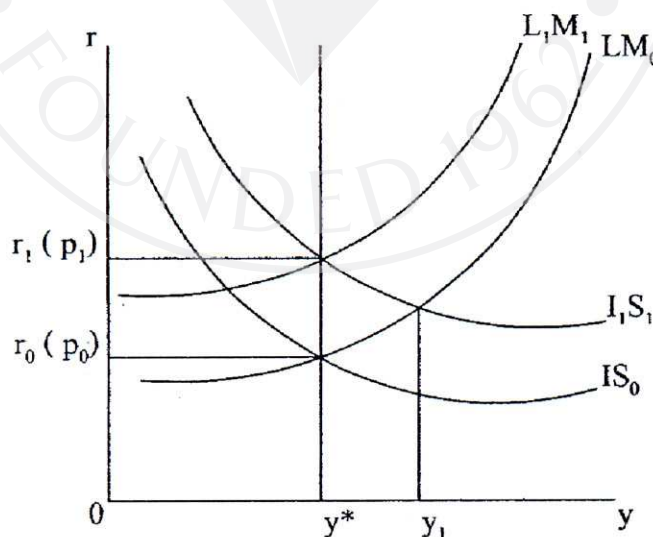
กรณีที่อัตราเงินเฟ้อพื้นฐานเคลื่อนไหวออกนอกช่วงเป้าหมาย

ข้อตกลงร่วมกันระหว่างคณะกรรมการนโยบายการเงิน และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังได้กำหนดไว้ว่า“กรณีที่อัตราเงินเฟ้อพื้นฐานเคลื่อนไหวออกนอกช่วงเป้าหมายตามที่ได้ตกลงร่วมกันไว้ให้ คณะกรรมการนโยบายการเงิน ชี้แจงสาเหตุ แนวทางแก้ไข และระยะเวลาที่คาดว่าอัตราเงินเฟ้อพื้นฐานจะกลับเข้าสู่ช่วงที่กำหนดไว้โดยเร็ว รวมทั้งให้รายงานความคืบหน้าของการแก้ไขปัญหาเป็นระยะตามสมควร

ทฤษฎีการเกิดภาวะเงินเฟ้อแบบมีอุปสงค์ส่วนเกิน(Demand-Pull Inflation) โดยแบบจำลอง IS-LM

ประพันธ์ เสวตนันท์ (2543) กล่าวว่า ตามทฤษฎีเงินเฟ้อแบบมีอุปสงค์ส่วนเกิน ระดับราคาสินค้าสูงขึ้นเพราะว่าอุปสงค์ต่อสินค้าและบริการมีมากกว่าอุปทานของสินค้าและบริการที่ผลิตได้ในระบบเศรษฐกิจ ในแบบจำลองเศรษฐศาสตร์มหภาคที่แสดงเส้น IS-LM แสดงให้เห็นว่า การที่ราคาสูงขึ้นเพราะการปรับตัวสูงขึ้นของเส้น IS และ LM ซึ่งปัจจัยกำหนดก็มีอยู่มากมาย เช่น การใช้จ่ายในส่วนของรัฐบาลมากเกินไป หรือปริมาณเงินเพิ่มสูงในระบบเศรษฐกิจมากเกินไป

ภาพที่ 1: วิเคราะห์ภาวะเงินเฟ้อแบบมีอุปสงค์ส่วนเกิน โดยแบบจำลอง IS-LM

ที่มา : ประพันธ์ เสวตนันท์. (2543). *ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์มหภาค* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ดังแสดงในภาพที่ 1 เราสมมติว่าระดับผลิตผลของชาติที่ทำให้เกิดการจ้างงานเต็มที่อยู่ที่ ณ จุด y^* และสมมติว่าดุลยภาพในระบบเศรษฐกิจ (Internal Equilibrium) อยู่ที่ ณ จุด y^* พอดีเช่นกัน อัตราดอกเบี้ยที่ทำให้เกิดดุลยภาพในทั้งสองตลาด คือ r_0 และให้ระดับราคาในขณะนั้นเท่ากับ P_0 ในเวลาต่อมาสมมติว่าอุปสงค์รวมต่อสินค้าและบริการเพิ่มสูงขึ้น เส้น IS จึงเลื่อนไปทางขวามือ กลายเป็น $I_1 S_1$ เกิดอุปสงค์ส่วนเกินเท่ากับ $y - y^*$ ราคาสินค้าจึงสูงขึ้น และมีผลต่อเนื่องทำให้มูลค่าที่แท้จริงของอุปทานของเงินน้อยลง เส้น LM จึงเลื่อนมาทางซ้ายเป็น $L_1 M_1$ ดุลยภาพในระบบเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นใหม่จะอยู่ที่ ณ อัตราดอกเบี้ย r_1 และระดับราคาเพิ่มขึ้นกว่าเดิมเป็น P_1

ตามหลักทั่วไป ถ้าราคาสูงขึ้นในช่วงเวลาหนึ่งจาก P_0 เป็น P_1 และไม่สูงขึ้นอีกต่อไป จนเวลาผ่านไปพอสมควร เรามักจะไม่ถือว่าเป็นปรากฏการณ์ของภาวะเงินเฟ้อ ลักษณะที่จะถือว่าเป็นภาวะเงินเฟ้อได้จะต้องเป็นกระบวนการแบบต่อเนื่อง (Dynamic Process) คือระดับราคาจะต้องสูงขึ้นเป็นระยะๆ อยู่ตลอดเวลา จากรูปแล้วเส้น IS และ LM จะเลื่อนขึ้นอยู่ตลอดเวลาตามแนวเส้น y^* ลักษณะการผลักดันเลื่อนสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องเช่นนี้ทำให้ดุลยภาพในระบบเศรษฐกิจเกิดขึ้นไม่ได้

อย่างไรก็ตามในท้ายสุดแล้วภาวะเงินเฟ้อก็จะต้องหายไปเวลานั้น อัตราดอกเบี้ยจะสูงอย่างมาก ทำให้อุปสงค์ต่อเงินไม่มีความยืดหยุ่นต่ออัตราดอกเบี้ยเลย นั่นหมายความว่า อุปสงค์ต่อเงินเพื่อเก็งกำไร ในทฤษฎีของเคนส์นั้นจะไม่มีอยู่เลย การกู้ยืมกลับทำได้ยากขึ้น หรือถ้าจะทำได้ดีก็จะต้องไปดึงเงินทุนมาจากธุรกิจที่มีอยู่เดิม อุปสงค์ต่อเงินทั้งหมดมีเพื่อใช้จ่ายใช้สอยทั้งสิ้น

จากการแสดงในภาพที่ 1 นั้น การที่อุปสงค์ส่วนเกินเพิ่มสูงขึ้น และทำให้ราคาเท่านั้นที่ต้องสูง ตามเคนส์เรียกว่า ภาวะเงินเฟ้อที่แท้จริง (True Inflation) ถ้าการที่อุปสงค์ส่วนเกินเพิ่มสูงขึ้นและยังทำให้ผลิตผลเพิ่มขึ้นบ้าง เรียกว่า ภาวะเงินเฟ้อแบบคอขวด (Bottleneck Inflation)

สาเหตุการเกิดภาวะเงินเฟ้อแบบมีอุปสงค์ส่วนเกินแบ่งได้เป็น 3 ทฤษฎีใหญ่ ๆ ดังนี้

1. ทฤษฎีปริมาณเงินแบบดั้งเดิม (Simple Quantity Theory)

Shapiro (1970 อ้างใน ประพันธ์ เสวตนันท์, 2543, หน้า 303-305) อธิบายเกี่ยวกับทฤษฎีปริมาณเงินอย่างง่าย โดยสรุปเป็นสมการได้ดังนี้ คือ

$$MV = PT$$

Shapiro (1970 อ้างใน ประพันธ์ เสวตนันท์, 2543, หน้า 303-305) กล่าวว่า ถ้าค่าการหมุนเวียนของเงิน (V) คงที่ การเพิ่มปริมาณเงิน (M) จะมีผลทำให้การใช้จ่ายทั้งหมด (PT) เพิ่มขึ้นในอัตราส่วนเดียวกัน ถ้าสมมติว่า ระบบเศรษฐกิจอยู่ที่ระดับการจ้างงานเต็มที่ การเพิ่มการใช้จ่ายทั้งหมดจะหมายถึงการเพิ่มระดับราคาในอัตราเดียวกันอย่างเดียว ถ้าการเพิ่มของระดับราคามีลักษณะเรื้อรังและเห็นได้ชัดแล้ว ก็หมายความว่าภาวะเงินเฟ้อได้เกิดขึ้นแล้ว ก็หมายความว่า ภาวะ

เงินเพื่อได้เกิดขึ้นแล้วตามเงื่อนไขที่กำหนดให้นี้ ภาวะเงินเฟ้อจะยังคงอยู่ตราบเท่าที่มีการเพิ่มอุปทานของเงิน และจะหายไปถ้าไม่มีการเพิ่มอุปทานเงิน

ในประเทศอุตสาหกรรมหลายประเทศ อาจไม่บรรลุจุดที่นักเศรษฐศาสตร์ เรียกว่า ระดับการผลิตที่ทำให้เกิดการจ้างงานเต็มที่เลย (Full Employment Output) แต่ก็ยังประสบกับปัญหาเงินเฟ้อภายในประเทศ อันเนื่องมาจากการมีอุปสงค์ส่วนเกิน นักเศรษฐศาสตร์หลายท่านอาจคิดว่าระบบเศรษฐกิจดังกล่าว เข้าได้กับแบบจำลองของพวกคลาสสิกก็ได้ แต่สภาวะเศรษฐกิจที่ก้าวหน้าไปมากแล้วในเศรษฐกิจ อยู่ในสภาวะการณ์จ้างงานเต็มที่ตลอดเวลา อย่างไรก็ตาม แนวความคิดของพวกคลาสสิก อาจนำมาใช้อธิบายปรากฏการณ์ในระบบเศรษฐกิจประเทศไทยได้ โดยปรับเงื่อนไขบางประการเสีย นั่นคือถึงแม้ว่า ระบบเศรษฐกิจประเทศไทย อาจจะไม่เคยบรรลุที่มีการจ้างงานเต็มที่ แต่ภาวะเงินเฟ้อก็อาจเกิดขึ้นถ้าปริมาณเงินมีมากเกินไป สภาพที่อาจจะเป็นไปได้ คือ ค่าการหมุนเวียนของเงิน โดยเฉลี่ยแล้วคงจะไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก หรือถ้าจะเปลี่ยนแปลงก็คงน้อยมากจนไม่จำเป็นต้องนำมาพิจารณาก็ได้ ปัญหาสำคัญอยู่ที่ค่าตัว T ซึ่งในระบบเศรษฐกิจประเทศไทยไม่น่าจะเป็นตัวคงที่ได้ เพราะระบบเศรษฐกิจไม่ได้อยู่ในภาวะการจ้างงานเต็มที่

อย่างไรก็ดี ตามข้อเท็จจริงค่าตัว T มีแนวโน้มจะคงที่ในช่วงเวลาหนึ่ง เหตุผล คือ ระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยเอื้ออำนวยให้ภาคธุรกิจกักตุนสินค้าไว้ได้ โดยไม่จำเป็นต้องนำสินค้าออกสู่ตลาด เพราะฉะนั้น ถึงแม้การผลิตจะยังคงดำเนินอยู่ตลอดเวลา ก็ไม่ได้เป็นเครื่องกำบังประกันว่า สินค้าในท้องตลาดจะมีปริมาณสูงขึ้นในช่วงเวลาสั้นๆ เราจึงมักพบกับสภาพที่ดูเหมือนว่า ระบบเศรษฐกิจของเราอยู่ ณ ระดับการจ้างงานเต็มที่ การเพิ่มอุปทานของเงินถ้าจะมีขึ้นด้วยเหตุผลใดๆ ย่อมทำให้ราคาสินค้าสูงขึ้นอย่างเฉียบพลัน การนำสินค้ากักตุนออกสู่ตลาดในภายหลัง จะทำให้พ่อค้าได้รับรายได้สูงขึ้นกว่าปรกติ สิ่งเหล่านี้เป็นปรากฏการณ์ที่เคยเกิดขึ้น และเป็นสิ่งที่ควรแก้ไขเป็นอย่างยิ่ง

2. ทฤษฎีปริมาณสมัยใหม่ (Modern Quantity Theory)

นักการเงินสมัยใหม่ซึ่งนำโดย Milton Friedman แห่งมหาวิทยาลัยชิคาโกได้เปลี่ยนแปลงสมมติฐานเบื้องต้นของนักเศรษฐศาสตร์คลาสสิกมากพอควร นั่นคือเห็นว่า ระบบเศรษฐกิจไม่จำเป็นต้องอยู่ ณ ระดับการจ้างงานเต็มที่เสมอไป และเห็นว่าค่าการหมุนเวียนของเงินไม่จำเป็นต้องมีเสถียรภาพอย่างที่นักเศรษฐศาสตร์คลาสสิกคิด เพราะฉะนั้น ถ้ามีการเพิ่มอุปทานของเงิน มูลค่าการใช้จ่ายทั้งหมดอาจไม่เปลี่ยนแปลงเลยก็ได้ ทั้งนี้ก็เพราะค่าการหมุนเวียนของเงินอาจมีค่าต่ำลงนั่นเอง การที่ค่าการหมุนเวียนของเงินต่ำลงอาจเป็นสาเหตุอย่างหนึ่ง ที่ทำให้รัฐบาลต้องเพิ่มปริมาณเงินเพื่อรักษาระดับรายได้ไว้ก็อาจเป็นไปได้ แต่ถ้าสมมติว่า ค่าการหมุนเวียนของเงินไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก การเพิ่มอุปทานของเงินย่อมจะทำให้มูลค่าการใช้จ่ายของประชาชนเพิ่มสูงขึ้น

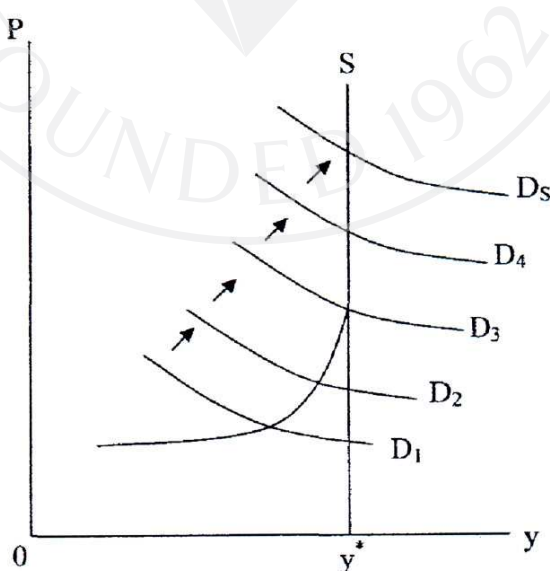
ระดับหนึ่ง ในเมื่อระบบเศรษฐกิจไม่จำเป็นต้องอยู่ ณ ระดับการจ้างงานเต็มที่ การเพิ่มอุปทานของเงินจึงทำให้ทั้งค่า P และ T ต้องปรับตัวเองให้สูงขึ้นตามไปโดยอัตโนมัติ แต่จะปรับเป็นอัตราส่วนเท่าไรก็ย่อมแล้วแต่กรณี

สิ่งที่สรุปได้จากแนวความคิดนี้ คือ ระดับราคาไม่จำเป็นจะต้องสูงขึ้นเป็นอัตราส่วนเดียวกันกับการเพิ่มขึ้นของอุปทานของเงิน อย่างไรก็ตาม ภาวะเงินเฟ้อที่เกิดขึ้นยังถือว่าเป็นผลมาจากการเพิ่มอุปทานของเงินอย่างต่อเนื่อง เพียงแต่ว่าผลของการเพิ่มอุปทานของเงินที่มีระดับราคาไม่มากเหมือนกับทฤษฎีปริมาณเงินดั้งเดิม

3. ทฤษฎีของนักเศรษฐศาสตร์กลุ่มเคนส์ (Keynesian Theory)

ตามแนวคิดของนักเศรษฐศาสตร์กลุ่มเคนส์ที่ไม่ยอมรับว่า ปริมาณเงินเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดภาวะเงินเฟ้อแบบมีอุปสงค์ส่วนเกิน (Demand-pull Inflation) แม้ว่าจะมีส่วนอยู่บ้างแต่ก็ไม่มากนัก (Money does not matter) นักเศรษฐศาสตร์เคนส์ให้ความสำคัญแก่ปัจจัย 2 ประการ คือ การใช้จ่ายอิสระ และการทำงานของกลไกตัวคูณ (Multiplier) ถ้าการใช้จ่ายอิสระ เช่น การใช้จ่ายของรัฐบาลสูงขึ้นอย่างไม่หยุดยั้ง รายได้ของประชาชน ก็จะสูงขึ้นอย่างไม่หยุดยั้งเท่ากับมูลค่าการใช้จ่ายอิสระคูณด้วยค่าตัวคูณ ดังแสดงในภาพที่ 2

ภาพที่ 2: ภาวะเงินเฟ้อจากการใช้จ่ายอิสระ

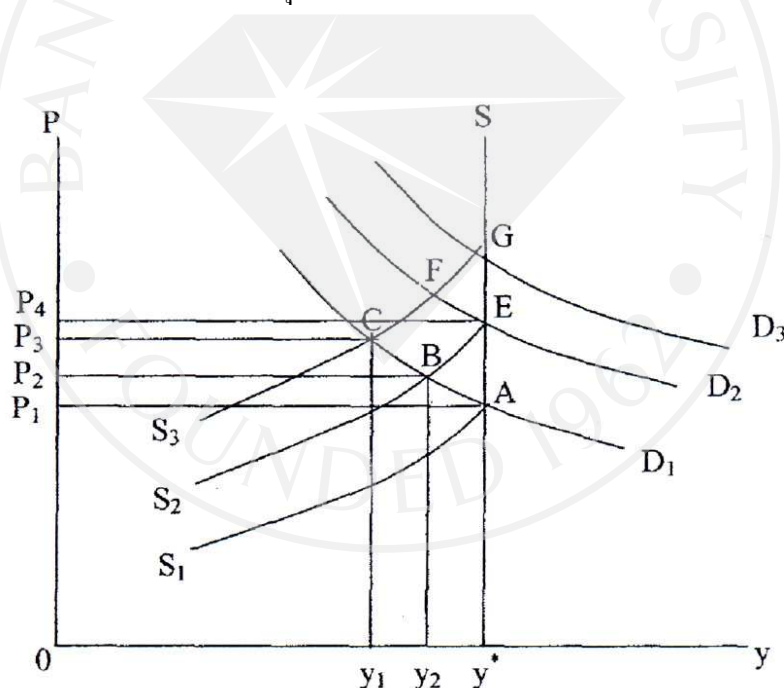

ที่มา : ประพันธ์ เสวตนันท์. (2543). *ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์มหภาค* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จากภาพที่ 2 กำหนดให้ y^* เป็นปริมาณผลิตผลที่มีการจ้างงานเต็มที่ เพราะฉะนั้นถ้ามีการใช้จ่ายอิสระสูงขึ้น ระดับราคาเท่านั้นที่จะสูงขึ้น และภาวะเงินเฟ้อก็จะปรากฏขึ้นในระบบเศรษฐกิจ ทฤษฎีการเกิดภาวะเงินเฟ้อที่เกิดจากต้นทุนผลึก(Cost-push Inflation)

เป็นเวลาหลายปีก่อนทศวรรษที่ 1950 ได้มีความเชื่อกันว่า ภาวะเงินเฟ้อผลมาจากการมีอุปสงค์ส่วนเกิน (Excess Demand) ในระบบเศรษฐกิจเป็นสำคัญในทศวรรษที่ 1950 นักเศรษฐศาสตร์เริ่มสนใจปัญหาเงินเฟ้ออันเป็นผลเนื่องมาจากเงินเฟ้ออุปทาน (Supply Inflation) หรือ Cost push Inflation ในช่วงนั้นถ้าพูดถึงเงินเฟ้อใหม่ (New Inflation) ก็หมายความว่าเงินเฟ้อที่เกิดจากด้านอุปทานนั่นเอง ในมุมมองของผู้บริโภคส่วนใหญ่มักถือว่า ภาวะเงินเฟ้อเป็นผลจากอุปทานมากกว่าอุปสงค์ จึงมีคำกล่าวกันติดปากว่า ราคาสินค้าสูงขึ้น เพราะพ่อค้ามีการกักตุนสินค้า (hoarders) หรือพ่อค้าค้ากำไรเกินควร (Profiteer) เป็นต้น

ภาพที่ 3: ภาวะเงินเฟ้อที่เกิดจากต้นทุนการผลิต

ที่มา : ประพันธ์ เสวตนันท์. (2543). *ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์มหภาค* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ดังแสดงในภาพที่ 3 เราสมมติให้ระดับผลิตผล ณ จุดที่มีการจ้างงานเต็มที่เท่ากับ y^* ระดับราคาในขณะนั้นเท่ากับ P_1 ในเวลาต่อมาสมมติให้เส้นอุปทานรวมเลื่อนขึ้นไปตั้งเส้นจาก S_1 เป็น S_2

ผลที่เกิดขึ้น คือ ผลผลิตของชาติได้ลดลงจากเดิม คือ จาก y^* เป็น y_2 แต่ระดับราคากลับสูงขึ้นจาก P_1 เป็น P_2 ถ้าเส้นอุปทานรวมเลื่อนสูงขึ้นเป็น S_3 ผลผลิตก็จะยิ่งลดลงไปอีกเหลือเพียง y_3 และระดับราคาที่สูงขึ้นอันเนื่องมาจากอุปทานในลักษณะเช่นนี้เรียกว่า “ภาวะเงินเฟ้อที่เกิดขึ้นจากต้นทุนการผลิตอย่างแท้จริง”

ในทศวรรษที่ 1970 ความเชื่อว่า เงินเฟ้อมาจากต้นทุนการผลิตมีสาเหตุมาจากการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจเป็นสิ่งสำคัญ เช่น การรวมกลุ่มเป็นสมาคมนายจ้าง ทำให้อุตสาหกรรมจำนวนมากเป็นอุตสาหกรรมผูกขาด (Monopolistic Industries) หรือ อุตสาหกรรมผู้ขายน้อยราย (Oligopolistic Industries) ซึ่งอุตสาหกรรมเหล่านี้ผู้ผลิตย่อมมีบทบาทต่อราคามากกว่าผู้บริโภคหรือการรวมกลุ่มของกรรมกร สหภาพแรงงาน (Labour Unions) ก็มีผลทำให้ค่าจ้างงานสูงขึ้น จึงทำให้สินค้ามีราคาสูงขึ้นได้เช่นกัน โดยเฉพาะถ้าค่าจ้างที่เพิ่มขึ้นใหม่สูงกว่าผลิตผลเฉลี่ยของแรงงาน สาเหตุการเกิดเงินเฟ้อที่เกิดขึ้นจากต้นทุนการผลิต อาจแบ่งอธิบายได้เป็น 2 ทฤษฎีใหญ่ๆ คือ

1.ภาวะเงินเฟ้อที่เกิดขึ้นจากค่าจ้างแรงงานสูงขึ้น (Wage-push Inflation) ภาวะเงินเฟ้อที่เกิดขึ้นจากค่าจ้างแรงงานสูงขึ้นนั้น จะต้องเป็นภาวะเงินเฟ้อที่เริ่มต้นจากค่าจ้างแรงงานสูงขึ้นเสียก่อน อันเป็นสาเหตุที่ทำให้ต้นทุนการผลิตสินค้าและบริการสูงขึ้นตามไปด้วย ค่าจ้างแรงงานที่ปรับตัวให้สูงขึ้นตามกลไกตลาด จะไม่เป็นสาเหตุทำให้เกิดเงินเฟ้อ เพราะในตลาดแรงงานแข่งขันสมบูรณ์นั้น ค่าจ้างแรงงานเปลี่ยนแปลงตามกลไกอุปสงค์และอุปทานของแรงงานในตลาดเท่านั้น เงินเฟ้อที่เกิดจากค่าจ้างแรงงาน จึงมีในตลาดแรงงานที่ไม่สมบูรณ์เท่านั้นและความไม่สมบูรณ์ดังกล่าว มักมุ่งประเด็นไปที่สหภาพแรงงานเป็นสิ่งสำคัญ ถ้านายจ้างต้องปรับค่าจ้างแรงงานให้สูงขึ้น เพราะได้รับแรงกดดันจากสหภาพแรงงาน หรือกลุ่มกรรมกร โดยธรรมชาตินายจ้างนั้นจะต้องผลักภาระให้แก่ผู้บริโภคเสมอ ทำให้สินค้าสูงขึ้นโดยปริยาย

การวิเคราะห์ภาวะเงินเฟ้อในด้านอุปทาน ต้องพยายามทำความเข้าใจให้ดี เพราะในบางครั้งได้มีสรุปบางสถานการณ์ว่า ค่าจ้างแรงงานเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดเงินเฟ้อขึ้น ซึ่งในบางครั้งเป็นเรื่องที่ไม่เป็นความจริง เช่น กรณีที่ระบบเศรษฐกิจอยู่ในภาวะการจ้างงานเต็มที่แล้ว ถ้าในขณะนั้นอุปสงค์รวมในระบบเศรษฐกิจได้เพิ่มสูงขึ้น ดังแสดงในภาพที่ 2 อุปสงค์รวมเพิ่มขึ้นจาก D_1 เป็น D_2 ผลที่เกิดขึ้นก็คือระดับราคาสินค้าเพิ่มสูงขึ้นจาก P_1 เป็น P_4 และผลผลิตในระบบเศรษฐกิจยังคงเท่าเดิม การที่ราคาสูงขึ้นจาก P_1 เป็น P_4 นั้นแสดงว่า พ่อค้าได้กำไรสูงขึ้นจากเดิม เนื่องจากสินค้ามีจำนวนเท่าเดิมแต่ขายได้ราคาสูงขึ้น พ่อค้าและนักธุรกิจต้องการรายได้สูงขึ้นกว่าเดิม จึงต้องขยายการผลิตและต้องการปัจจัยการผลิตมากขึ้น แรงงานทั้งหมดได้ถูกใช้อย่างเต็มที่แล้ว พวกเขาต้องการขยายกิจการ จึงต้องแสดงค่าจ้างแรงงานให้สูงขึ้นกว่าเดิม เพื่อดึงดูดใจคนงานให้มาทำงานกับตน เส้นอุปทานรวมจึงต้องเลื่อนสูงขึ้นจาก S_1 เป็น S_2 คุชภาพที่เกิดขึ้นใหม่ คือ จุดตัดระหว่าง S_2

เป็น D_2 คือจุด E ผลิตรวมจะเท่าเดิมและระดับราคายังคงที่ P_4 สิ่ง que เปลี่ยนแปลง ไปจากดุลยภาพ เดิม คือ อาจมีสินค้าและบริการบางอย่างเพิ่ม ปริมาณการผลิตมากขึ้น และสินค้าและบริการ บางอย่างลดปริมาณการผลิตลง แต่เมื่อรวมผลผลิตของชาติทั้งหมดคิดเป็นมูลค่าที่แท้จริงแล้วจะเท่า เดิมทุกประการ สังเกตกรณีดังแสดงในภาพที่ 2 ซึ่งอาจสรุปได้ว่า การเพิ่มค่าจ้างแรงงานมิใช่เป็น สาเหตุที่ทำให้เกิดภาวะเงินเฟ้อแต่ผลที่เกิดขึ้น นั่นคือ อัตราแรงงานสูงขึ้นเพราะเกิดอุปสงค์ส่วนเกิน ต่อแรงงาน (Derived Demand) ปรากฏการณ์เช่นนี้จะต้องเกิดขึ้นไม่ว่าแรงงานรวมการจะรวมตัว เป็นสหภาพแรงงานหรือไม่ก็ตาม คำว่า ภาวะเงินเฟ้อที่เกิดจากค่าจ้างแรงงาน (Cost-push Inflation) จึงต้องจำกัดอยู่ในความหมายเฉพาะกรณีที่ค่าจ้างแรงงานเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดเงินเฟ้อขึ้นเท่านั้น และกรณีเช่นนี้จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อคนงานเรียกร้องขอให้นายจ้างเพิ่มค่าแรง ซึ่งถ้าการเจรจาต่อรอง ทำได้สำเร็จแล้ว เส้นอุปทานรวมจะเลื่อนสูงขึ้นโดยอัตโนมัติ ความสำเร็จหรือไม่สำเร็จในการ เรียกร้องขอเพิ่มค่าจ้างแรงงานอยู่ที่ว่าคนงานได้มีการรวมตัวกันมากน้อยเพียงใด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การรวมตัวกันเป็นสหภาพแรงงาน เมื่อมาถึงจุดนี้เราอาจสรุปได้เลยว่า ภาวะเงินเฟ้อที่เกิดจากค่าจ้าง แรงงานสูงขึ้นจะไม่เกิดในระบบเศรษฐกิจที่ให้พลังของตลาดเป็นเครื่องกำหนดค่าจ้างของคนงาน อย่างเดียว ในประเทศอุตสาหกรรมทั้งหลายนั้น จึงเป็นเรื่องยากที่จะสรุปลงไปว่า ปัจจัยอะไรอย่าง เดียวที่ทำให้เกิดภาวะเงินเฟ้อภายในประเทศ แต่ถ้าพิจารณาจากข้อเท็จจริงด้วยความเป็นธรรมชาติแล้ว การเรียกร้องขอขึ้นค่าแรงงานจะเกิดในเวลา que ระดับราคาสินค้าทั่วไปสูงขึ้นรวดเร็ว จนกรรมกรส่วนใหญ่ไม่สามารถทนได้ กรรมกรมีความจำเป็นต้องเรียกร้องขอค่าแรงงานเพิ่มขึ้นจากนายจ้างเพื่อ รักษาระดับพ้อยชีพของตนให้ได้และกรรมกรที่ ได้รับผลกระทบกระเทือนมากที่สุด คือ กรรมกร ไร้ฝีมือทั้งหลายนั่นเอง

ในประเทศที่ใช้กลไกราคาเต็มรูปแบบ นายจ้างที่เป็นเจ้าของกิจการขนาดเล็กอยู่ในภาวะ ความกดดันอย่างมาก เพราะถ้าตนยอมเพิ่มค่าจ้างแรงงานให้แก่คนงานของตน ตนก็จำเป็นต้องขึ้น ราคาสินค้าของตนที่จำหน่ายในท้องตลาด ซึ่งก็เสี่ยงกับการขายสินค้าได้น้อยลง ถ้าหน่วยผลิตอื่นๆ ไม่ยอมขึ้นราคาสินค้าประเภทเดียวกัน แนวโน้มในระยะต่อมา คือ ธุรกิจขนาดเล็กอาจจะต้องล้มเลิก กิจการไป และคงเหลือไว้แต่ธุรกิจขนาดใหญ่เท่านั้น

2.ภาวะเงินเฟ้อจากการเพิ่มผลกำไรของนายทุน (Profit-push Inflation) ในระบบการตลาด แบบเสรีนิยมอย่างแท้จริงนั้น นายทุนจะไม่สามารถเพิ่มอัตรากำไรให้ตนเองได้ตามอำเภอใจ ผล กำไรที่ได้รับเป็นผลกำไรในระดับปกติ (Normal Profit) อันเป็นผลกำไรที่ผู้ประกอบการพอรักษา กิจการไว้ได้เท่านั้น แต่ในโลกการค้าปัจจุบัน กิจการเกือบทุกอย่างมีแนวโน้มไปสู่การผูกขาดใน ระดับใดระดับหนึ่งเสมอ ผู้ประกอบการขนาดใหญ่เท่านั้นที่จะยืนอยู่ได้อย่างมั่นคง การอ้างปัจจัย ต้นทุนการผลิตสูงขึ้นจำเป็นต้องปรับราคาสินค้าเป็นเหตุผลที่อ้างกันเป็นธรรมเนียมปฏิบัติอยู่แล้ว

ความสำคัญอยู่ที่ว่าราคาสินค้าที่เพิ่มสูงขึ้นนั้นได้เพิ่มขึ้นในอัตราที่เกินความเป็นจริงหรือไม่ คือ เติบโตเกินกว่าอัตราเพิ่มของต้นทุนการผลิตไปมาก เช่น ต้นทุนการผลิตสูงขึ้นร้อยละ 10 แต่สินค้าที่จำหน่ายปรับราคาสูงขึ้นมากกว่าร้อยละ 10 เป็นต้น อุตสาหกรรมหลายประเภทในประเทศไทยมีระบบการทำงานแบบผูกขาด ตั้งแต่การค้าข้าว ข้าวโพด มันสำปะหลัง อุตสาหกรรมสิ่งทอ เป็นต้น เมื่อมีการผูกขาดไม่ว่าจะมีรูปแบบเช่นไร การร่วมกันกำหนดราคาสินค้าในท้องตลาดของผู้ผูกขาดก็จะต้องเกิดขึ้น (Administered Prices) และแน่นอนที่ว่า ราคาที่ถูกกำหนดมานั้นจะต้องสูงมากจนเกินระดับปกติ ภาวะการผูกขาดมักจะทำให้กลุ่มผู้ประกอบการรายใหญ่ทั้งหลายได้ใจ และมักนิยมขึ้นราคาสินค้าของตนไปเรื่อยๆ โดยอ้างสาเหตุต่างๆแล้วแต่จะนึกได้ พฤติกรรมของพ่อค้าที่ไม่มีคุณธรรมเช่นนี้ ถ้ามีมากขึ้นก็จะเกิดภาวะเงินเฟ้อในที่สุด

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

พิมพ์ใจ พงศ์พันธุ์ลักษณ์ (2543) ศึกษาเกี่ยวกับนโยบายการคลังกับภาวะเงินเฟ้อในประเทศไทย ซึ่งผลการดำเนินนโยบายการคลังแบบเน้นการใช้จ่ายมากกว่าการหารายได้อย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลานาน ทำให้ฐานะการคลังของภาครัฐบาลประสบกับภาวะการขาดดุลสะสมเพิ่มมากขึ้นซึ่งเมื่อเกิดปัญหาการขาดดุลในงบประมาณนั้น รัฐบาลก็ต้องกู้เงินมาปิดช่องว่างของรายได้ และรายจ่ายที่ไม่สมดุล โดยการกู้เงินจากแหล่งภายในประเทศ และภายนอกประเทศ ซึ่งจะมีผลกระทบต่อการเพิ่มปริมาณเงินและต่อตัวแปรต่างๆทางเศรษฐกิจ การศึกษาครั้งนี้ได้ศึกษาถึงการปรับตัวของรายรับและรายจ่ายรัฐบาลต่อภาวะเงินเฟ้อในประเทศไทย เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันของปริมาณเงินและระดับราคา โดยสมมุติฐานว่าในขณะที่ระดับราคาเพิ่มขึ้นจะทำให้รายจ่ายของรัฐบาลเพิ่มขึ้น แต่รายได้รัฐบาลจะเพิ่มขึ้นช้ากว่าการเพิ่มขึ้นของรายจ่าย โดยศึกษาข้อมูลตั้งแต่ปี พ.ศ. 2513-2540 ในการศึกษาแบ่งแบบจำลองออกเป็น 4 หัวข้อ

1.แบบจำลองสมการกำหนดราคา โดยใช้ระดับรายได้ประชาชาติที่แท้จริงและการคาดคะเนอัตราเงินเฟ้อ

2.แบบจำลองทางด้านรายจ่ายรัฐบาล โดยใช้รายได้ประชาชาติที่แท้จริงเป็นตัวกำหนดรายจ่ายของรัฐบาลที่แท้จริง

3.แบบจำลองรายได้รัฐบาล โดยกล่าวได้ว่ารายได้ของภาครัฐบาลขึ้นอยู่กับรายได้ที่เป็นตัวเงิน

4.แบบจำลองสมการปริมาณเงิน โดยในด้านอุปทานของปริมาณเงินจะถูกกำหนดมาจากตัวทวิคูณทางการเงินและสต็อกของเงินกำลังสูงหรือสต็อกของฐานเงิน

ผลการศึกษาพบว่าในช่วงที่ทำการศึกษานั้นเมื่อเกิดการขาดดุลของรัฐบาลจะไม่ส่งผลทำให้เกิดการเพิ่มขึ้นของระดับราคาเนื่องจากการปรับตัวของรายได้ที่เป็นตัวเงินของรัฐบาลมีความรวดเร็วมากกว่าการปรับตัวทางด้านรายจ่ายที่แท้จริงของรัฐบาล ในสถานการณ์ที่ระดับราคาเพิ่มขึ้นอย่างมีเสถียรภาพ สาเหตุเนื่องจากการขาดดุลในช่วงหลังปี พ.ศ. 2526 เป็นต้นมา รัฐบาลได้หาส่วนชดเชยการขาดดุลจากแหล่งที่มีผลกระทบต่อเปลี่ยนแปลงในปริมาณเงินน้อย เช่น การกู้เงินจากธนาคารพาณิชย์และธนาคารออมสินในสัดส่วนที่เพิ่มขึ้น และลดสัดส่วนการกู้จากธนาคารแห่งประเทศไทยที่เคยมีอยู่สูงลง อย่างไรก็ตามการเพิ่มขึ้นของระดับราคาในบางช่วงยังเป็นผลเนื่องจากปัจจัยอื่นๆด้วย เช่น วิกฤตการณ์ราคาน้ำมัน และการขยายตัวของภาวะเศรษฐกิจ เป็นต้น ส่วนการขยายตัวของปริมาณเงิน ในระดับสูงช่วงปี พ.ศ.2529 นั้นเกิดจากการขยายตัวของเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว แต่ปริมาณเงินที่เพิ่มขึ้นจะถูกดูดซับจากความต้องการถือเงินที่มีอยู่สูงในระบบเศรษฐกิจ

มงคล ไชวงค์ยะ (2543) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์สาเหตุการเกิดภาวะเงินเฟ้อของประเทศไทยโดยอาศัยแนวคิดแบบจำลองที่เส้นอุปสงค์มวลรวมและเส้นอุปทานมวลรวมเคลื่อนต่อกัน ณ จุดดุลยภาพซึ่งจะได้ระดับราคาดุลยภาพและปริมาณดุลยภาพ ผลการศึกษาพบว่าระดับราคาสินค้ามีความอ่อนไหวต่อตัวแปรด้านอุปทานมากกว่าตัวแปรด้านอุปสงค์ โดยค่ายืดหยุ่นของระดับราคาต่อตัวแปรด้านอุปทานทั้งระยะสั้นและระยะยาว ในขณะที่ค่าความยืดหยุ่นของระดับราคาต่อตัวแปรด้านอุปสงค์ทั้งระยะสั้นและระยะยาวมีค่ารวมเท่ากับ 0.0156 และ 0.1057 ตามลำดับ เนื่องจากกระบวนการปรับตัวด้านอุปสงค์ใช้เวลาานกว่าการปรับตัวด้านอุปทานซึ่งการปรับตัวด้านอุปสงค์จะมีการปรับตัวด้านปริมาณ(Quantities Adjustment) ในส่วนสินค้าคงคลัง หรือ ในส่วนของการผลิตก่อนแล้วจึงมีการปรับตัวด้านราคา(Price Adjustment) ในส่วนของกำไรหรือในส่วนของต้นทุน การปรับตัวด้านอุปทานจะมีการปรับตัวด้านราคาเพียงด้านเดียว และจากการศึกษายังพบว่าในระยะสั้นระดับราคาปัจจุบันมีค่าความยืดหยุ่นต่อการคาดการณ์ของระดับราคามากที่สุด คือ 0.6335 และผลของฤดูกาลแต่ละไตรมาสมีอิทธิพลทำให้ระดับราคาเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย คือ 1.0096%, 1.0057%, 1.0078% ในไตรมาสที่ 2,3,4 เมื่อเทียบกับไตรมาสที่ 1 ในขณะที่การเปิดเสรีทางการเงินเมื่อปี 2532 มีอิทธิพลทำให้ระดับราคาเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย และตัวแปรต่างๆที่เป็นตัวแทนด้านอุปทานและอุปสงค์ในระยะสั้นนั้น ระดับราคามีค่าความยืดหยุ่นต่อค่าจ้างขึ้นต่ำมากที่สุด คือ 0.1158 รองลงมา คือ ราคาสินค้าวัตถุดิบ การใช้จ่ายของภาครัฐ ปริมาณเงิน และดุลการชำระเงินที่แท้จริง และในระยะยาวระดับราคามีค่าความยืดหยุ่นต่อค่าจ้างขึ้นต่ำมากที่สุด และในตัวแปรราคาสินค้าขึ้นกลางซึ่งเป็นเพียงตัวแปรเดียวในแบบจำลองที่ไม่มีนัยสำคัญต่อระดับราคา สำหรับตัวแปรเงินนโยบาย ได้แก่ ปริมาณเงินเป็นตัวแทนด้านนโยบายการเงิน และการใช้จ่ายของภาครัฐเป็นตัวแทนด้านนโยบายการคลัง จะเห็นได้ว่าระดับราคาอ่อนไหวต่อนโยบายการคลัง

มากกว่านโยบายการเงิน และตัวแปรเชิงนโยบายดังกล่าวมีอิทธิพลต่อด้านรายได้ที่แท้จริงหรือด้านอุปสงค์มวลรวมมากกว่า

น้ำผึ้ง สีนบัว (2549) ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลกระทบต่ออัตราเงินเฟ้อในประเทศไทย โดยการศึกษาจะวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ระหว่างดัชนีราคาผู้บริโภค ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ถึงภาวะอัตราเงินเฟ้อกับตัวแปรทางเศรษฐกิจมหภาคที่สำคัญ ได้แก่ ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ปริมาณเงิน คุณเงินสกุลบาท ดัชนีราคาสินค้านำเข้า ดัชนีราคาน้ำมันดีเซล และดัชนีต้นทุนต่อหน่วยแรงงาน โดยศึกษาจากข้อมูลทุติยภูมิรายไตรมาส ในรูปสมการถดถอยเชิงซ้อน โดยการประมาณค่าด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด ผลการศึกษา พบว่า ผลิตภัณฑ์ภายในประเทศเบื้องต้น คุณเงินสกุลบาท มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับอัตราเงินเฟ้ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ปริมาณเงิน ดัชนีราคาน้ำมันดีเซล ดัชนีราคาสินค้านำเข้า ดัชนีต้นทุนต่อหน่วยของแรงงานมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราเงินเฟ้ออย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งภาวะเงินเฟ้อในประเทศไทย มีสาเหตุทั้งจากภาวะเงินเฟ้อแบบด้านอุปสงค์ส่วนเกินซึ่งแทนด้วยปริมาณเงิน และคุณเงินสกุลบาท เพราะเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงปริมาณเพิ่มขึ้นหรือถ้ารัฐบาลให้งบประมาณขาดดุล คือ ใช้จ่ายมากกว่ารายรับ จะทำให้ปริมาณเงินในระบบเศรษฐกิจมีมากขึ้น ทำให้อุปสงค์รวมของระบบเศรษฐกิจเพิ่มสูงขึ้น ราคาสินค้าและบริการจะปรับตัวสูงขึ้น และภาวะเงินเฟ้อที่เกิดจากต้นทุนการผลิต ซึ่งเป็นผลมาจากความแปรปรวนของภาวะเศรษฐกิจโลก โดยที่ประเทศไทยยังคงต้องนำเข้าน้ำมันเชื้อเพลิง และสินค้านำเข้าอื่นๆจากต่างประเทศ ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น ผู้ผลิตจึงผลักภาระไปยังผู้บริโภค ทำให้ราคาสินค้าในตลาดสูงขึ้น ทำให้เกิดภาวะเงินเฟ้อในที่สุด

กัญจนวีร์ จารูวศิริธนา (2550) ศึกษาเกี่ยวกับตัวแปรสำคัญที่กำหนดอัตราเงินเฟ้อ โดยวิธีการศึกษาใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square-OLS) โดยนำข้อมูลอนุกรมเวลาแบบทุติยภูมิเป็นรายเดือน ตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2547 ถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2549 เป็นการศึกษาตัวแปรสำคัญที่กำหนดอัตราเงินเฟ้อของประเทศ ผลการศึกษา พบว่า ตัวแปรสำคัญที่กำหนดอัตราเงินเฟ้อ คือ ตัวแปรด้านอัตราแลกเปลี่ยน เงินสำรองทางการของประเทศ ปริมาณเงินในความหมายอย่างกว้าง ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ โดยผันแปรไปในทิศทางเดียวกับอัตราเงินเฟ้อและตัวแปรด้านอัตราดอกเบี้ยผันแปรไปในทิศทางตรงกันข้ามกับอัตราเงินเฟ้อ ซึ่งการศึกษารังนี้จะสะท้อนถึงการดำเนินนโยบายการเงินของรัฐบาลและอัตราดอกเบี้ยของธนาคารแห่งประเทศไทยผ่านตัวแปรต่างๆว่ามีความสัมพันธ์กับอัตราเงินเฟ้อที่เกิดขึ้น เป็นการวัดระดับการครองชีพของประชากร มาตรฐานการครองชีพของประชาชน ที่ส่งผลต่อการอุปโภคและบริโภคของประชาชนได้ประโยชน์ในการจัดทำนโยบายเพื่อรับรองภาวะเงินเฟ้อที่จะเกิดขึ้น และการทดสอบนี้ยังมีตัว

แปรที่ยังส่งผลต่ออัตราเงินเฟ้อที่ส่งผ่านกลไกด้านราคาคืออัตราแลกเปลี่ยนและอัตราดอกเบี้ยของต่างประเทศที่มีอิทธิพลต่อภาวะเงินเฟ้อของระบบเศรษฐกิจ

สำหรับการใช้นโยบายการเงินทำให้เกิดผลกระทบต่อภาวะเงินเฟ้อ จึงมีผลต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ซึ่งประเทศไทยภาวะเงินเฟ้อขึ้นอยู่กับภาวะเศรษฐกิจทั้งในประเทศและนอกประเทศ ในระบบอัตราแลกเปลี่ยนลอยตัวแบบมีการจัดการ(Managed Float) การใช้นโยบายการเงิน และการกำหนดอัตราดอกเบี้ยมีความสำคัญต่อภาคเอกชนในการรับสัญญาณจากภาครัฐบาลเพื่อกำหนดเป้าหมายของการดำเนินธุรกิจในอนาคต โดยที่มีการตั้งเป้าหมายเงินเฟ้อ (Inflation Targeting) เป็นเป้าหมายขั้นสูงสุด เพื่อมุ่งสร้างเสถียรภาพของระดับราคาสินค้า เมื่ออัตราเงินเฟ้อมีแนวโน้มสูงเกินเป้าหมายที่รัฐบาลกำหนดไว้ โดยการที่ธนาคารแห่งประเทศไทยจะปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยระยะสั้น เพื่อชะลอการเร่งตัวของอุปสงค์และแรงกดดันด้านราคา การขึ้นอัตราดอกเบี้ยยังส่งผลดีในระยะสั้นของการเก็งกำไรเงินทุนต่างประเทศจึงไหลเข้าสู่ประเทศมากขึ้น ทำให้ราคาสินทรัพย์ในประเทศสูงกว่าที่ควรจะเป็น การลงทุนในประเทศก็เพิ่มขึ้น เพราะมีการไหลเข้าของเงินทุนจากต่างประเทศจะทำให้อัตราดอกเบี้ยในประเทศเพิ่มสูงขึ้น ปริมาณเงินในประเทศก็สูงขึ้น และเงินสำรองของประเทศก็จะเพิ่มสูงขึ้น การดำเนินนโยบายการเงินของประเทศที่ใช้กันส่วนมากไม่ได้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงโดยจะดำเนินนโยบายเพื่อรักษาเสถียรภาพของระบบเศรษฐกิจให้เหมือนกับประเทศอื่นๆ โดยไม่มีการให้เป็นไปตามความเหมาะสมกับภาวะเศรษฐกิจของประเทศและเศรษฐกิจโลก

นฤตม์ชัย เปานิล (2552) ศึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์ผลกระทบของเงินเฟ้อต่อปริมาณเงินในประเทศไทย โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิแบบอนุกรมเวลา และแบ่งการศึกษาออกเป็น 2 กรณี คือ กรณีที่ใช้ดัชนีผู้บริโภคเป็นตัวแทนอัตราเงินเฟ้อเป็นตัวแปรอิสระและกรณีที่ใช้ปริมาณเงินเป็นตัวแปรอิสระ โดยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ การทดสอบ Unit Root การทดสอบความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพระยะยาวของตัวแปร การประมาณค่า Error-correction Model และ Granger Causality ผลการศึกษามีดังนี้ จากการทดสอบ Unit Root กับตัวแปรที่ทำการศึกษาได้แก่ อัตราเงินเฟ้อกับปริมาณเงิน พบว่า ตัวแปรทั้งสองมีคุณสมบัติเป็น Stationary ที่ระดับของ Integrated of order d ระดับเดียวกันคือระดับที่ 1 ผลการทดสอบความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพระยะยาวของตัวแปรทั้งสองกรณี พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพในระยะยาวทั้งสองกรณี ซึ่งในกรณีที่ 1 และ 2 มีการปรับตัวระยะสั้นอย่างมีนัยสำคัญในทิศทางเดียวกัน และผลการศึกษาความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล สรุปได้ว่า อัตราเงินเฟ้อเป็นต้นเหตุของการเปลี่ยนแปลงในปริมาณเงิน และปริมาณเงินเป็นเหตุของการเปลี่ยนแปลงอัตราเงินเฟ้อ ซึ่งมีความสัมพันธ์แบบสองทิศทาง

งานวิจัยต่างประเทศ

Ryan & Milne (1994) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์ภาวะเงินเฟ้อทางเศรษฐกิจใน ประเทศกำลังพัฒนา กรณีศึกษาเปรียบเทียบกับประเทศเคนยา โดยใช้ข้อมูลรายเดือนระหว่างปี ค.ศ. 1976-1990 ตามแนวคิดของ Quantity Theory of Money เพื่อแยกความแตกต่างระหว่างอัตราเงินเฟ้อที่เกิดจากการควบคุมหรือการเปลี่ยนแปลงนโยบายการเงินที่มีผลต่อดอกเบี้ยและระดับราคาสินค้า ด้วยวิธี OLS จากการเปรียบเทียบสมการที่ได้กับ 3 กลุ่มรายได้ คือ กลุ่มรายได้ต่ำ รายได้ปานกลางและรายได้สูง แล้วนำไปหาการเปลี่ยนแปลงของอัตราเงินเฟ้อในแต่ละกลุ่ม พบว่า การเคลื่อนไหวของอัตราแลกเปลี่ยนจะมีนัยสำคัญอย่างมากกับกลุ่มผู้มีรายได้สูงและรายได้ปานกลางถึง 14.55%และ9.54%ตามลำดับ ขณะที่กลุ่มผู้มีรายได้น้อยได้รับผลกระทบเพียง 2.34% แต่กลุ่มผู้มีรายได้น้อยจะได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของระดับราคาน้ำมันในรูปของเงินดอลลาร์มากที่สุดถึง 23.38% และกลุ่มผู้มีรายได้ปานกลางได้รับผลกระทบ 16.41% ส่วนกลุ่มผู้มีรายได้สูงจะได้รับผลกระทบเพียงเล็กน้อยคือ 5.15% ขณะที่การดำเนินนโยบายทางการเงินมีผลต่ออัตราเงินเฟ้อขึ้นอยู่กับขนาดการควบคุมตัวแปรภายนอกของรัฐ ส่วนตัวแปรด้านการเงิน เช่น การเพิ่มขึ้นของปริมาณเงินและสำรองเงินของธนาคารพาณิชย์มีผลต่ออัตราเงินเฟ้อไม่มากนัก

Song & Casey (2001) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับ Inflation and the size of Government โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาเพื่อ อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างอัตราเงินเฟ้อและขนาดของรัฐบาลว่าการขยายตัวและการหดตัวของรัฐบาลมีการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงแบบชั่วคราวของภาครัฐอย่างไร โดยในการศึกษาใช้ข้อมูลอนุกรมเวลาของประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศอังกฤษ สำหรับประเทศสหรัฐอเมริกา ใช้อัตราส่วนการใช้จ่ายของรัฐบาลกลางต่อรายได้สุทธิทั้งหมดเป็นตัวแทนของขนาดของรัฐบาล และใช้อัตราการเจริญเติบโตของดัชนีราคาผู้บริโภค (CPI) และ M_2 เป็นตัวแทนของ Inflation Tax โดยใช้ข้อมูลรายปี ในช่วงปี ค.ศ. 1870-1995 ส่วนประเทศอังกฤษ การใช้จ่ายของรัฐบาลทั้งหมดต่อรายได้ประชาชาติ (GNP) เป็นตัวแทนของขนาดรัฐบาล และอัตราการเจริญเติบโตของดัชนีราคาผู้บริโภค และ M_1 เป็นตัวแทนของอัตราเงินเฟ้อ โดยใช้ข้อมูลอนุกรมเวลา ในช่วงปี ค.ศ.1721-1990 ในการทดสอบครั้งนี้ใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุด

จากการศึกษาข้อมูลอนุกรมเวลาของประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่าอัตราการเติบโตของดัชนีราคาผู้บริโภคมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการใช้จ่ายในการป้องกันประเทศและมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการใช้จ่ายที่ไม่เกี่ยวข้องกับการป้องกันประเทศ อันเนื่องมาจากการควบคุมราคาในช่วงที่เกิดสงคราม อย่างไรก็ตาม ยังพบอีกว่าอัตราการเติบโตของดัชนีราคาผู้บริโภค อาจเป็นตัวแทนที่ไม่ดีเท่าที่ควรของ Inflation Tax ซึ่งอัตราการเติบโตของปริมาณเงิน (M_2) จะเป็นตัวแทนที่มีความน่าเชื่อถือมากกว่าในการทดสอบและเมื่อทดสอบพบว่า

อัตราดอกเบี้ยของปริมาณเงิน (M_2) มีความสัมพันธ์ต่อการใช้จ่ายในการป้องกันประเทศและขนาดของรัฐบาลในทิศทางเดียวกัน

ส่วนการศึกษาข้อมูลอนุกรมเวลาของประเทศอังกฤษ พบว่าอัตราดอกเบี้ยของทั้งดัชนีราคาผู้บริโภคและ M_1 มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับขนาดของรัฐบาล เช่น การใช้จ่ายที่เป็นการป้องกันประเทศและที่ไม่เกี่ยวกับการป้องกันประเทศ โดยเฉพาะอัตราดอกเบี้ยของ M_1 มีนัยสำคัญทางสถิติ และยังพบอีกว่าในช่วงที่เป็น Paper Standard อัตราดอกเบี้ยของทั้งดัชนีราคาผู้บริโภคและ M_1 มีความสัมพันธ์ต่อการใช้จ่ายในการป้องกันประเทศในทิศทางเดียวกัน แต่ความสัมพันธ์ต่อการใช้จ่ายที่ไม่เกี่ยวข้องกับการป้องกันประเทศยังไม่สามารถระบุทิศทางของความสัมพันธ์ที่แน่ชัดได้ รวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างอัตราดอกเบี้ยของดัชนีราคาผู้บริโภคและขนาดของรัฐบาลก็ยังไม่ชัดเจน

เมื่อทำการเปรียบเทียบผลจากการศึกษา โดยใช้ข้อมูลอนุกรมเวลาของทั้ง 2 ประเทศ สามารถหาข้อสรุปที่คล้ายกันได้ว่า อัตราเงินเฟ้อมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับขนาดของรัฐบาล โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสัมพันธ์ระหว่างเงินเฟ้อและค่าใช้จ่ายในการป้องกันประเทศ ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างอัตราเงินเฟ้อและค่าใช้จ่ายที่ไม่เกี่ยวข้องกับการป้องกันประเทศไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และผลค่อนข้างไม่ชัดเจน

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Method) เป็นการวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทางเศรษฐศาสตร์มหภาค

การรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) แบบอนุกรมเวลา (Time Series Data) ระหว่างปี พ.ศ.2540 ถึง พ.ศ.2553 โดยใช้ข้อมูลรายปี ซึ่งข้อมูลส่วนใหญ่เก็บรวบรวมมาจากแหล่งข้อมูลที่เป็นเอกสารเผยแพร่จากหน่วยงานต่างๆ ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักดัชนีเศรษฐกิจการค้า สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์ และหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง นำมาประมวลผลโดยใช้โปรแกรม Eview แล้วทำการวิเคราะห์เชิงสถิติในรูปของสมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Regression Analysis) ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares-OLS) เพื่อคำนวณค่าทางสถิติเพื่อหาความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆที่มีผลต่ออัตราเงินเฟ้อของประเทศไทย

แบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา

แบบจำลองที่ใช้ในการศึกษาถึงตัวกำหนดการเปลี่ยนแปลงอัตราเงินเฟ้อของประเทศไทยในงานวิจัยฉบับนี้ เป็นการศึกษาถึงความสัมพันธ์ของการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรต่างๆทางเศรษฐกิจที่มีผลต่ออัตราเงินเฟ้อ ดังนี้

$$CPI = \alpha + \alpha_1 M2 + \alpha_2 GDP + \alpha_3 MLR + \alpha_4 G + \alpha_5 EX$$

กำหนดให้

CPI (ดัชนีราคาผู้บริโภค) คือ ดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไปแสดงถึงระดับราคาภายในประเทศ ซึ่งในการวิเคราะห์ใช้เป็นตัวแทนของระดับอัตราเงินเฟ้อ ทั้งนี้เนื่องจากดัชนีราคาผู้บริโภคสร้างขึ้นจากราคาสินค้าอุปโภคบริโภคที่จำเป็นต่อการครองชีพของประชาชนโดยทั่วไป

M2 (ปริมาณเงิน) คือ ปริมาณเงินในความหมายอย่างกว้าง โดยมีปริมาณเงิน (M1) และทรัพย์สินที่มีสภาพคล่องคล้ายเงิน ได้แก่ เงินฝากประจำ และเงินฝากออมทรัพย์ ซึ่งการเพิ่มขึ้นหรือลดลงของปริมาณเงินจากการใช้นโยบายการเงินจะมีผลกระทบต่อระดับราคาสินค้าในประเทศ

ขณะที่ปริมาณสินค้าและบริการเพิ่มขึ้น ไม่เพียงพอที่จะสนองความต้องการแล้ว ย่อมมีผลให้ราคาสินค้าสูงขึ้นด้วย

GDP (ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ) คือ ตัวแสดงภาวะเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งถ้าเศรษฐกิจดีประชาชนก็จะมีความเป็นอยู่ที่ดีทำให้ประชาชนมีการจับจ่ายใช้สอยมากขึ้น ซึ่งผลกระทบต่ออุปสงค์รวมภายในประเทศให้มียอดสูงขึ้น

MLR (อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืม) คือ เนื่องจากการดำเนินงานนโยบายการเงินจะมีผลกระทบต่อเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยและจะส่งผลกระทบต่อความต้องการสินค้าและบริการต่างๆผ่านการบริโภคและการลงทุน ในการวิเคราะห์หาอัตราเงินเฟ้อจึงต้องใช้อัตราดอกเบี้ยเงินกู้จากสถาบันการเงินที่ให้กู้ยืมแก่ประชาชน คือ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลูกค้าชั้นดี โดยมีการกำหนดเป้าหมายจากธนาคารแห่งประเทศไทย

G (ค่าใช้จ่ายของภาครัฐ) คือ การใช้จ่ายของภาครัฐบาลเพื่อดำเนินการและการบริหารประเทศ เพื่อให้เกิดประโยชน์ทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมโดยรวมของประเทศเป็นสำคัญ

EX (อัตราแลกเปลี่ยน) คือ อัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อเงินสกุลดอลลาร์สหรัฐฯ เนื่องจากการเคลื่อนไหวของอัตราแลกเปลี่ยนจะมีผลต่อการส่งออกและนำเข้าซึ่งส่งผลกระทบต่อความต้องการสินค้าและบริการ และระดับราคาในประเทศ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดภาวะเงินเฟ้อในประเทศไทย โดยกำหนดให้ปัจจัยที่มีผลต่อภาวะเงินเฟ้อ คือ ดัชนีราคาผู้บริโภค ปริมาณเงินความหมายอย่างกว้าง อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืม ค่าใช้จ่ายรัฐบาล และผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ โดยมีผลการทดสอบที่ได้ คือ

$$\text{CPI} = 74.95 + 6.47M_2 + 2.73\text{GDP} - 0.46\text{MLR} + 5.10\text{G} + 0.19\text{EX}$$

$$t\text{-test } (7.9250)** (0.7007)* (1.7577)** (-2.0434)** (0.8800)* (1.3586)*$$

$$R^2 = 0.9732$$

$$D.W. = 1.2026$$

$$R^{-2} = 0.9566$$

$$F = 58.31$$

หมายเหตุ: **ค่าที่อยู่ในวงเล็บเป็นค่า T-statistic แสดงนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 99%

*ค่าที่อยู่ในวงเล็บเป็นค่า T-statistic แสดงนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

จากผลการศึกษาความสัมพันธ์ตามสมการพบว่า ค่า R-squared มีค่าเท่ากับ 0.9732 แสดงว่าตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปริมาณเงินในความหมายอย่างกว้าง ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืม ค่าใช้จ่ายในภาครัฐและอัตราแลกเปลี่ยน สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของอัตราเงินเฟ้อได้ร้อยละ 97.32 การทดสอบค่าสัมพันธในตัวเอง (Autocorrelation) ผลปรากฏว่า ค่า Durbin-Watson (D.W) มีค่าเท่ากับ 1.2026 ซึ่งอยู่ในช่วงที่สามารถสรุปได้ว่าไม่เกิดปัญหาสหสัมพันธ์ในตัวเอง สำหรับเครื่องหมายสัมประสิทธิ์ของตัวแปรต่างๆเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งเอาไว้ สามารถอธิบายได้ดังนี้

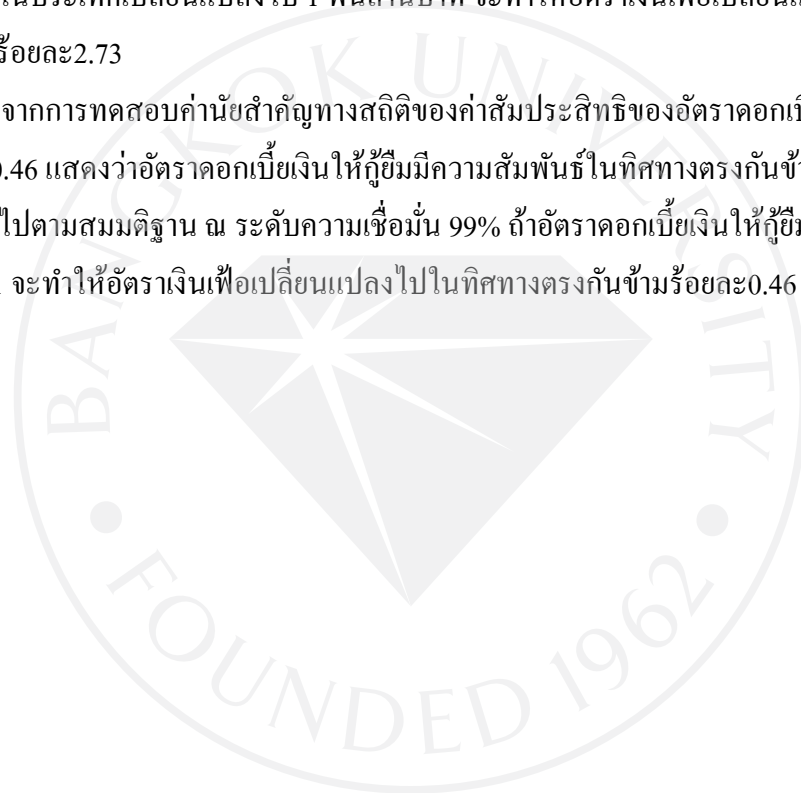
จากการทดสอบค่านัยสำคัญทางสถิติของค่าสัมประสิทธิ์ของปริมาณเงินในความหมายอย่างกว้างมีค่าเท่ากับ 6.47 แสดงว่าปริมาณเงินมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราเงินเฟ้อ โดยเป็นไปตามสมมติฐาน ณ ระดับความเชื่อมั่น 95% ถ้าปริมาณเงินเปลี่ยนแปลงไป 1 พันล้านบาท จะทำให้อัตราเงินเฟ้อเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกันร้อยละ 6.47

จากการทดสอบค่านัยสำคัญทางสถิติของค่าสัมประสิทธิ์ของค่าใช้จ่ายในภาครัฐมีค่าเท่ากับ 5.10 แสดงว่าค่าใช้จ่ายในภาครัฐมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราเงินเฟ้อ โดยเป็นไปตามสมมติฐาน ณ ระดับความเชื่อมั่น 95% ถ้าค่าใช้จ่ายในภาครัฐเปลี่ยนแปลงไป 1 ล้านบาท จะทำให้อัตราเงินเฟ้อเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกันร้อยละ 5.10

จากการทดสอบค่านัยสำคัญทางสถิติของค่าสัมประสิทธิ์ของอัตราแลกเปลี่ยนมีค่าเท่ากับ 0.19 แสดงว่าอัตราแลกเปลี่ยนมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราเงินเฟ้อ โดยเป็นไปตามสมมติฐาน ณ ระดับความเชื่อมั่น 95% ถ้าอัตราแลกเปลี่ยนเปลี่ยนแปลงไป 1 ดอลลาร์สหรัฐ จะทำให้อัตราเงินเฟ้อเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกันร้อยละ 0.19

จากการทดสอบค่านัยสำคัญทางสถิติของค่าสัมประสิทธิ์ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศมีค่าเท่ากับ 2.73 แสดงว่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราเงินเฟ้อ โดยเป็นไปตามสมมติฐาน ณ ระดับความเชื่อมั่น 99% ถ้าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเปลี่ยนแปลงไป 1 พันล้านบาท จะทำให้อัตราเงินเฟ้อเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกันร้อยละ 2.73

จากการทดสอบค่านัยสำคัญทางสถิติของค่าสัมประสิทธิ์ของอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมมีค่าเท่ากับ -0.46 แสดงว่าอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับอัตราเงินเฟ้อ โดยเป็นไปตามสมมติฐาน ณ ระดับความเชื่อมั่น 99% ถ้าอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมเปลี่ยนแปลงไป ร้อยละ 1 จะทำให้อัตราเงินเฟ้อเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางตรงกันข้ามร้อยละ 0.46

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลของการกำหนดนโยบายทางการเงินที่ส่งผลกระทบต่อการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและการควบคุมอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ การกำหนดการใช้อัตราดอกเบี้ยของธนาคารแห่งประเทศไทย โดยผ่านตัวแปรต่างๆที่สำคัญที่มีผลกระทบต่อภาวะเงินเฟ้อของประเทศ โดยวิธีการศึกษาใช้วิธีทางเศรษฐมิติ ใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square-OLS) โดยนำข้อมูลอนุกรมเวลา (Time Series Data) แบบทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นรายปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 ถึง พ.ศ. 2553 โดยการศึกษาครั้งนี้สะท้อนถึงการดำเนินนโยบายทางการเงินของรัฐบาลและอัตราดอกเบี้ยของธนาคารแห่งประเทศไทย ผ่านตัวแปรต่างๆ ว่ามีความสัมพันธ์กับอัตราเงินเฟ้อที่เกิดขึ้น เป็นการวัดระดับค่าครองชีพของประชากร มาตรฐานการครองชีพของประชาชน ที่ส่งผลกระทบต่ออุปโภคและบริโภคของประชาชนล้วนแต่ได้ประโยชน์ในการจัดทำนโยบายเพื่อรองรับภาวะเงินเฟ้อที่จะเกิดขึ้นและการทดสอบในครั้งนี้นี้ยังมีตัวแปรที่ส่งผลกระทบต่ออัตราเงินเฟ้อที่ส่งผ่านไปยังกลไกด้านราคาคือ อัตราแลกเปลี่ยนที่มีอิทธิพลต่อภาวะเงินเฟ้อของระบบเศรษฐกิจ โดยกำหนดให้รูปสมการเป็นสมการเส้นตรง และใช้วิธีการวิเคราะห์แบบ Multiple Regression ทำให้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆอันเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดอัตราเงินเฟ้อซึ่งได้ผลการวิเคราะห์และสรุปได้ดังนี้

ปัจจัยต่างๆคือปริมาณเงิน ผลกระทบที่มวลรวมภายในประเทศ ค่าใช้จ่ายในภาครัฐ อัตราแลกเปลี่ยนและอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืม มีความเหมาะสมสามารถอธิบายถึงดัชนีราคาผู้บริโภคซึ่งใช้เป็นตัววัดเกิดอัตราเงินเฟ้อได้ถึงร้อยละ 99% การทดสอบค่าสหสัมพันธ์ในตัวเอง (autocorrelation) ผลปรากฏว่าค่าDurbin-Watson (D.W.) มีค่าเท่ากับ 1.2026 ซึ่งอยู่ในช่วงที่สามารถสรุปได้ว่าไม่เกิดปัญหาสหสัมพันธ์ในตัวเอง สำหรับเครื่องหมายสัมประสิทธิ์ของตัวแปรต่างๆเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งเอาไว้ สามารถอธิบายได้ดังนี้

เมื่อปริมาณเงินเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ1 ดัชนีราคาผู้บริโภคจะเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ6.47 ในทิศทางเดียวกัน โดยเป็นไปตามสมมติฐาน ณ ระดับความเชื่อมั่น 95%

เมื่อค่าใช้จ่ายในภาครัฐเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ1 ดัชนีราคาผู้บริโภคจะเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ5.10 ในทิศทางเดียวกัน โดยเป็นไปตามสมมติฐาน ณ ระดับความเชื่อมั่น 95%

ถ้าอัตราแลกเปลี่ยนเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ1 ดัชนีราคาผู้บริโภคจะเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ0.19 ในทิศทางเดียวกัน โดยเป็นไปตามสมมติฐาน ณ ระดับความเชื่อมั่น 95%

เมื่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1 คำนีราคาผู้บริโภคจะเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 2.73 ในทิศทางเดียวกัน โดยเป็นไปตามสมมติฐาน ณ ระดับความเชื่อมั่น 99%

เมื่ออัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1 คำนีราคาผู้บริโภคจะเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 0.46 ในทิศทางตรงกันข้าม โดยเป็นไปตามสมมติฐาน ณ ระดับความเชื่อมั่น 99%

อภิปรายผล

ความสัมพันธ์ของอัตราเงินเฟ้อกับตัวแปรด้านปริมาณเงิน ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ค่าใช้จ่ายในภาครัฐ อัตราแลกเปลี่ยน ด้านอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืม ซึ่งการเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงภาวะเงินเฟ้อมากที่สุด รองลงมาคือ อัตราแลกเปลี่ยน ค่าใช้จ่ายในภาครัฐ ปริมาณเงินในความหมายอย่างกว้าง อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืม ตามลำดับ ซึ่งความสัมพันธ์ของตัวแปรด้านปริมาณเงิน ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ค่าใช้จ่ายในภาครัฐ อัตราแลกเปลี่ยนมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับภาวะเงินเฟ้ออย่างมีนัยสำคัญ และด้านอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับภาวะเงินเฟ้อ สอดคล้องกับงานวิจัยของ น้ำผึ้ง สิบบัว (2549) ในเรื่องของปริมาณเงินมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับภาวะเงินเฟ้ออย่างมีนัยสำคัญ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Song & Casey (2544) ผลการวิจัย พบว่า อัตราการเติบโตของปริมาณเงิน (M2) มีความสัมพันธ์ต่อการใช้จ่ายในการป้องกันประเทศและขนาดของรัฐบาลในทิศทางเดียวกัน เช่น การใช้จ่ายที่เป็นการป้องกันประเทศและที่ไม่เกี่ยวข้องกับป้องกันประเทศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับนรุตม์ชัย เปานิล (2552) ผลการศึกษา พบว่า อัตราเงินเฟ้อเป็นต้นเหตุของการเปลี่ยนแปลงในปริมาณเงิน และปริมาณเงินเป็นเหตุของการเปลี่ยนแปลงอัตราเงินเฟ้อและมีความสัมพันธ์แบบสองทิศทาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของกัญจน์วีร์ จารูวดีรัตนนา (2550) ผลการวิจัย พบว่า ตัวแปรด้านอัตราแลกเปลี่ยน เงินสำรองทางการของประเทศ ปริมาณเงินในความหมายอย่างกว้าง ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ โดยผันแปรไปในทิศทางเดียวกับอัตราเงินเฟ้อและตัวแปรด้านอัตราดอกเบี้ยผันแปรไปในทิศทางตรงกันข้ามกับอัตราเงินเฟ้อ โดยสะท้อนถึงการดำเนินนโยบายการเงินของรัฐบาลและอัตราดอกเบี้ยของธนาคารแห่งประเทศไทยผ่านตัวแปรต่างๆ ามีความสัมพันธ์กับอัตราเงินเฟ้อที่เกิดขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้

1. นโยบายทางการคลัง ในปัจจุบันรัฐบาลได้มีการใช้จ่ายตามงบประมาณประจำปีเพื่อทำให้เกิดความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและยังเพิ่มรายได้ให้แก่ประชาชนโดยทั่วไป โดยมีค่าใช้จ่ายในการลงทุนเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น การเพิ่มเงินเดือนข้าราชการ การเพิ่มค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ การลดภาษี รวมทั้งการสร้างเมกะโปรเจกต์ต่างๆ เพื่อกระตุ้นระบบเศรษฐกิจ ทำให้ปริมาณเงินในประเทศเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อ การดำเนินนโยบายการคลังได้ ดังนั้นรัฐบาลจึงต้องพิจารณาถึงผลกระทบของการดำเนินนโยบายการคลังให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมไม่ให้ประเทศประสบปัญหาภาวะเงินเฟ้อได้

2. นโยบายการเงิน ธนาคารกลางจะเป็นผู้ดำเนินการเกี่ยวกับนโยบายการเงินของประเทศ โดยมีจุดประสงค์เพื่อ ควบคุมปริมาณเงินและอัตราดอกเบี้ยนโยบายการเงินนอกจากจะช่วยสนับสนุนนโยบายการคลังแล้ว ยังอาจช่วยในการทำให้เกิดความสมดุลกับผลของนโยบายการคลังด้วย หากธนาคารแห่งประเทศไทยใช้นโยบายอัตราดอกเบี้ยสูง จะทำให้เศรษฐกิจชะลอตัว เพราะประชาชนจะชะลอการบริโภคและหันมาเก็บออมมากขึ้น เพื่อให้มีรายได้จากดอกเบี้ยมากขึ้น ขณะที่นักธุรกิจและบุคคลทั่วไปก็ต้องเสียดอกเบี้ยเงินกู้สูงขึ้น ส่งผลให้การบริโภคและการผลิตลดลง ในทางกลับกันหากธนาคารแห่งประเทศไทยใช้นโยบายอัตราดอกเบี้ยต่ำ เศรษฐกิจจะขยายตัวมากขึ้น ส่งเสริมให้เกิดการผลิตและการบริโภคเพิ่มขึ้น ดังนั้นจึงควรที่จะควบคุมปริมาณเงินในเศรษฐกิจให้อยู่ในระดับที่ทำให้ระดับราคามีเสถียรภาพ

3. การใช้นโยบายต่างๆ ที่ช่วยแก้ปัญหาเงินเฟ้อต้องอาศัยความร่วมมือทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อควบคุมไม่ให้เกิดภาวะเงินเฟ้อสูงขึ้นอย่างรวดเร็วจนกลายเป็นอุปสรรคในการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศและการพัฒนาประเทศในระยะยาว

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. ควรทำการศึกษาเพิ่มเติมในตัวแปรอื่นๆ ที่มีผลกระทบต่อภาวะเงินเฟ้อ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่นำมาเชื่อถือมากขึ้น

2. ควรจะมีการแบ่งช่วงเวลาที่ใช้ในการศึกษาออกเป็นช่วงที่เกิดก่อนวิกฤตการณ์และหลังเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ เพื่อที่จะได้นำผลของการศึกษามาเปรียบเทียบกัน

3. ควรจะมีการทำการศึกษาแบบรายไตรมาส เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนมากขึ้น

บรรณานุกรม

หนังสือและข้อมูลอ้างอิง

ประพันธ์ เสวตนันท์. (2543). *ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์มหภาค* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เอกสารจากinternet

ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2540-2553). เครื่องชี้วัดภาวะเศรษฐกิจมหภาคของไทย. สืบค้นเมื่อวันที่ 30 สิงหาคม 2554, จาก <http://www.bot.or.th>.

วิทยานิพนธ์

กัญจน์วีร์ จารูศิริธนา. (2550). *ตัวแปรสำคัญที่กำหนดอัตราเงินเฟ้อ*.

วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาเศรษฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

นรุตม์ชัย เปาณิล. (2552). *การวิเคราะห์ผลกระทบของเงินเฟ้อต่อปริมาณในประเทศไทย*.

วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาเศรษฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

น้ำผึ้ง สีนบัว. (2549). *ปัจจัยที่มีผลกระทบต่ออัตราเงินเฟ้อในประเทศไทย*.

วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาเศรษฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

พิมพ์ใจ พงศ์พันธุ์ถักชัย. (2543). *นโยบายการคลังกับภาวะเงินเฟ้อในประเทศไทย*.

วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาเศรษฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

มงคล ใจวงศ์ยะ. (2543). *การวิเคราะห์สาเหตุการเกิดภาวะเงินเฟ้อของประเทศไทย*.

วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาเศรษฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

Ryan, T. C. I. & Milne, W. J. (1994). Analysis inflation in developing countries: An

Econometric study with application to Kenya. *The journal of development studies*. 31 (1), 134-156

Song, H. & Casey, B. M. (2001). *Inflation and the size of government*. Federal Research and Statistics.

ภาคผนวก ก
ข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณ

ตารางที่ 1 ข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณ

ปี	GDP	EX	MLR	G	M2	CPI
2540	4,706,000.00	31.37	15.25	925,000.00	5,266,800.00	84.80
2541	5,073,000.00	41.37	12.00	830,000.00	5,742,400.00	90.80
2542	5,002,000.00	37.84	8.50	825,000.00	5,828,700.00	92.40
2543	5,137,000.00	40.16	8.25	860,000.00	6,056,300.00	93.20
2544	5,208,600.00	44.48	7.50	910,000.00	6,404,100.00	94.30
2545	5,309,200.00	43.00	7.00	1,023,000.00	6,488,100.00	94.70
2546	5,799,700.00	41.53	5.75	999,900.00	7,062,300.00	94.90
2547	6,476,100.00	40.27	5.75	1,163,500.00	7,471,400.00	95.30
2548	7,195,000.00	40.27	6.75	1,250,000.00	7,926,900.00	96.80
2549	7,786,200.00	37.93	8.00	1,360,000.00	8,573,400.00	99.00
2550	8,399,000.00	34.56	7.13	1,566,200.00	9,109,000.00	100.00
2551	9,232,200.00	33.36	7.00	1,660,000.00	9,944,300.00	102.30
2552	9,813,800.00	34.34	6.25	1,835,000.00	10,617,000.00	102.60
2553	9,726,200.00	31.73	6.50	1,700,000.00	11,776,400.00	103.57

ที่มา: จาก Economic and financial statistics โดยธนาคารแห่งประเทศไทย 2554 คั่นเมื่อ 30

สิงหาคม 2554 จาก <http://www.bot.or.th/data/econfinance/download.xls>

ภาคผนวก ข

ผลการคำนวณค่าสมการถดถอยด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด

ตารางที่ 2 ผลการคำนวณค่าสมการถดถอยด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด

Dependent Variable: CPI
 Method: Least Squares
 Date: 10/08/11 Time: 19:50
 Sample: 2540 2553
 Included observations: 14

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
G	5.10E-06	5.80E-06	0.880000	0.4045
EX	0.197266	0.145190	1.358671	0.2113
GDP	2.73E-06	1.55E-06	1.757778	0.1168
M2	6.47E-07	9.23E-07	0.700776	0.5033
MLR	-0.466646	0.228356	-2.043499	0.0753
C	74.95412	9.457873	7.925051	0.0000

R-squared	0.973295	Mean dependent var	96.04786
Adjusted R-squared	0.956604	S.D. dependent var	5.156943
S.E. of regression	1.074277	Akaike info criterion	3.278700
Sum squared resid	9.232574	Schwarz criterion	3.552582
Log likelihood	-16.95090	F-statistic	58.31358
Durbin-Watson stat	1.202619	Prob(F-statistic)	0.000004

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวพัชนี เลิศนามเชิดสกุล
วันเดือนปีเกิด	18 มีนาคม 2528
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย
การศึกษา	มหาวิทยาลัยรามคำแหง ปริญญาบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการบัญชี, 2549 มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต , 2555
สถานที่ทำงาน	บริษัท โนวาเทค เฮลท์แคร์ จำกัด

มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

ข้อตกลงว่าด้วยการอนุญาตให้ใช้สิทธิในวิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์

วันที่ 14 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2555

ข้าพเจ้า (บุรุษ/นาง/นางสาว)..... นามว่า..... 61 ศาสตราจารย์กุล..... อยู่บ้านเลขที่..... 198.....
ขอ..... อื่นๆ..... ถนน..... สุขุมวิท 77..... ตำบล/แขวง..... สีลม แขวง.....
อำเภอ/เขต..... สีลม แขวง..... จังหวัด..... กรุงเทพมหานคร รหัสไปรษณีย์..... 10250.....
เป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยกรุงเทพ รหัสประจำตัว..... 7530200059.....
ระดับปริญญา ตรี โท เอก
หลักสูตร..... บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต..... สาขาวิชา..... คณะ..... มัธยมศึกษา.....
ซึ่งต่อไปนี้เรียกว่า "ผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิ" ฝ่ายหนึ่ง และ

มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ตั้งอยู่เลขที่ 119 ถนนพระราม 4 แขวงพระโขนง เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร 10110 ซึ่งต่อไปนี้เรียกว่า "ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิ" อีกฝ่ายหนึ่ง

ผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิ และ ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิ ตกลงทำสัญญากัน โดยมีข้อความดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิขอรับรองว่าเป็นผู้สร้างสรรค์และเป็นผู้มีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในงานสารนิพนธ์/วิทยานิพนธ์หัวข้อ..... 61 ศาสตราจารย์กุล..... 61 ศาสตราจารย์กุล..... 61 ศาสตราจารย์กุล..... 61 ศาสตราจารย์กุล.....

ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร..... บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต..... ของมหาวิทยาลัยกรุงเทพ (ต่อไปนี้เรียกว่า "สารนิพนธ์/วิทยานิพนธ์")

ข้อ 2. ผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิตกลงยินยอมให้ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิโดยปราศจากค่าตอบแทนและไม่มีการกำหนดระยะเวลาในการนำสารนิพนธ์/วิทยานิพนธ์ ซึ่งรวมถึงแต่ไม่จำกัดเพียงการทำซ้ำ ดัดแปลง เผยแพร่ต่อสาธารณชน ให้เช่าต้นฉบับหรือสำเนางาน ให้ประโยชน์อันเกิดจากลิขสิทธิ์แก่ผู้อื่น อนุญาตให้ผู้อื่นใช้สิทธิโดยจะกำหนดเงื่อนไขอย่างหนึ่งอย่างใดด้วยหรือไม่ก็ได้ ไม่ว่าทั้งหมดหรือเพียงบางส่วน หรือการกระทำอื่นใดในลักษณะทำนองเดียวกัน

ข้อ 3. หากกรณีมีข้อขัดแย้งในปัญหาสิทธิในสารนิพนธ์/วิทยานิพนธ์ระหว่างผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิกับบุคคลภายนอกก็ดี หรือระหว่างผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิกับบุคคลภายนอกก็ดี หรือมีเหตุขัดข้องอื่นๆ เกี่ยวกับลิขสิทธิ์ อันเป็นเหตุให้ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิไม่สามารถนำงานนั้นออกทำซ้ำ เผยแพร่ หรือโฆษณาได้ ผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิยินยอมรับผิดชอบและค่าใช้จ่ายเสียหายแก่ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิในความเสียหายต่างๆ ที่เกิดขึ้นแก่ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิทั้งสิ้น

สัญญาที่ทำขึ้นสองฉบับ มีข้อความเป็นอย่างเดียวกัน คู่สัญญาได้อ่านและเข้าใจข้อความในสัญญาโดยละเอียดแล้ว จึงได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยาน และเก็บรักษาไว้ฝ่ายละฉบับ

ลงชื่อ.....ผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิ
(นางสาวหิรัญ ไลศหามเว็ดสุวรรณ)

ลงชื่อ.....ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิ
(ดร.ชนันนภา รอดสง่าจิ)
ผู้อำนวยการสำนักหอสมุด

ลงชื่อ.....พยาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศิวพร หวังพัฒนวงศ์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ลงชื่อ.....พยาน
(จินทนา มงแก้วรวง)